NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA.BOX 2231
NEW YORK 17,N.Y.

CHK'D SEP 24 1965

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

79 M. 26 N. | 192 Highland Boulevard Brooklyn, N. Y. 11207 | 1965 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 16 D. | Telefonas: APplegate 7-7257 | KAINA 20 C.

PABALTIJO VALSTYBIŲ DIENA PASAULINĖJE PARODOJE NEW YORKE. Rugsėjo 5 d., Pabaltijo Valstybių Diena New Yorko Pasaulinėje Parodoje prasidėjo su iškilmėmis prie lietuviškojo kryžiaus. Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnams grojant, buvo iškeltos trijų Pabaltijo valstybių vėliavos. Paskui sekė pamaldos Vatikano ir Protestantų paviljonuose. Nuo 4 val. po pietų iki 10 val. vakaro vyko Pabaltijo tautų programa New Yorko Valstybės paviljone. Dalyvavo tūkstančiai estų, latvių ir lietuvių. Ir šiose iškilmėse buvo sugroti trijų Pabaltijų tautų himnai, kurie simfoninio orkestro užrekorduoti V. Tysliavienės pastangomis, o plokštelėse išleistos J. Mitchell vadovaujamos Verovox bendrovės.

C. Binkins nuotrauka

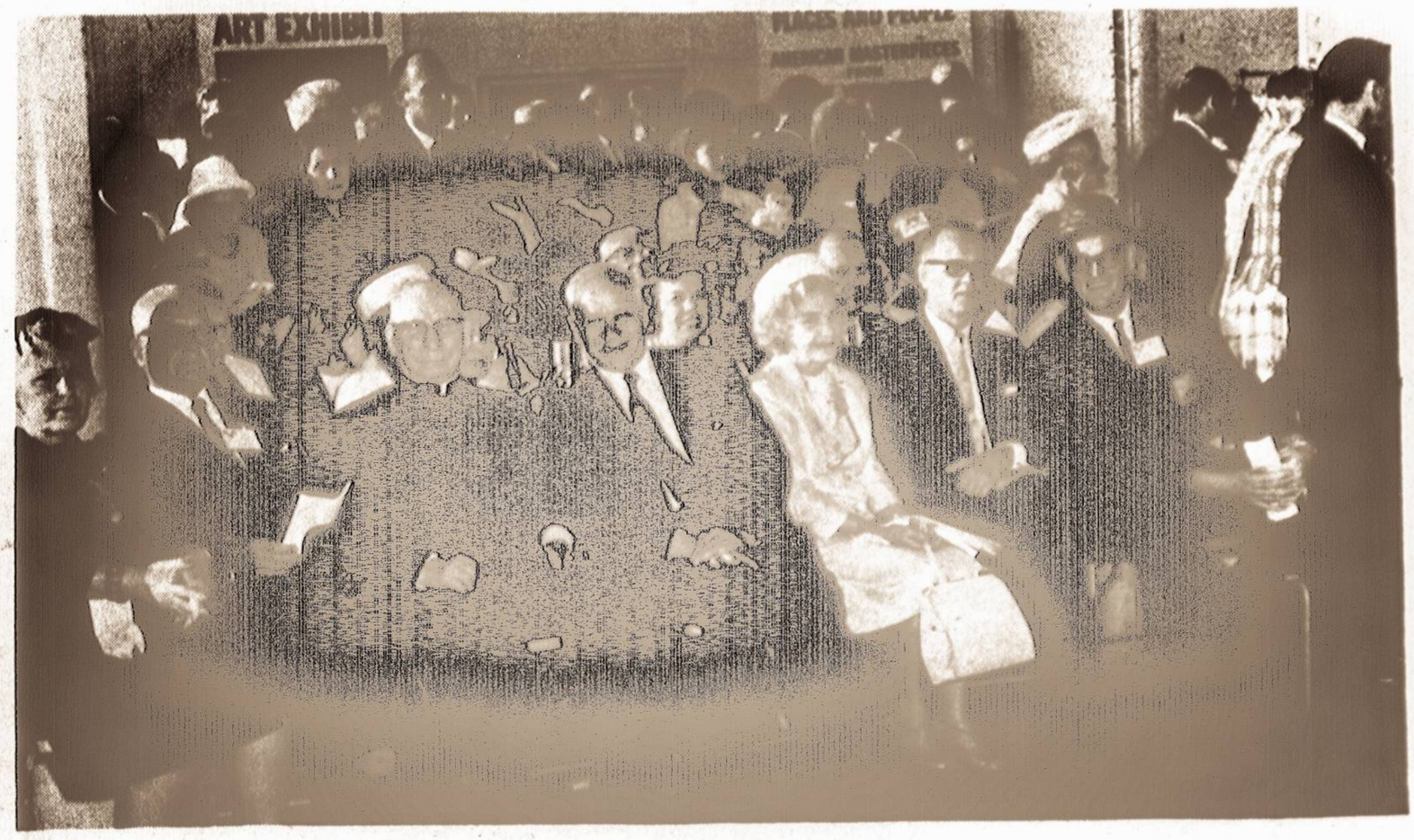

GARBĖS SVEČIAI ir komiteto nariai Pabaltijo Tautų Dienoje Pasaulinėje Parodoje, New Yorko paviljone rugsėjo 5 d. Iš kairės) C. Stankevitz su žmona (latviai), prel. Kelmelis iš Newarko, Lietuvos Atstovas iš Washingtono J. Kajeckas su žmona, Latvijos Atstovas dr. Anatole Dinbergs, Peter Wytenus - "Public Relations" Direktorius. Estų atstovo J. Kaiv iškilmėse nebuvo. Dalyvavo ir visų trijų Pabaltijo tautų konsulai. Programą, kuri tęsėsi 6 valandas, stebėjo tūkstančiai žiūrovų. Pirmininkavo latvis Karlis Balodis. Lietuvių pirmininkas buvo Aleksandras Vakselis, estų - Johannes Koort. Aldona Šileikytė buvo lietuviškos programos vedėja.

C. Binkins nuotrauka

Lietuviškoje Chicagoje

* R. BILIŪNAS, aviacijos kapitonas, sugrįžęs iš Vietnamo, buvo pakeltas į majoro laipsnį.

* TEISĖJAS JOHN T. ZURIS lankėsi Los Angeles mieste, kur viešėjo pas savo brolį Viktorą ir jo šeimą.

* ONA NAVICKIENĖ ir JOS DUKTĖ ANITA KARNS, gyvenančios Miami, Floridoje, kaip ir kiekvieną vasarą taip ir šiemet, yra atvažiavusios į Chicagą. Ji turi namus Chicagos priemiestyje — Melrose Parke ir daugelį artimųjų bei pažįstamų.

* KUN. J. KUBILIUS, S. J., Jaunimo Centro direktorius, minėdamas kunigystės sidabrinį jubiliejų, bus pagerbtas vakariene, kurį įvyks rugsėjo 11 d. Jaunimo Centre.

* INŽ. MIKALOJAUS IVANAUSKO "liepsnos tapybos" paroda Ciceroje praėjo su pasisekimu. Paroda visuomenei uždaryta rugsėjo 5 d., tačiau darbai dar buvo palikti kelias dienas, norint, kad ją aplankytų mokyklos mokiniai pirmąja mokslo metų dieną. Apie parodą prieš ir jos metu nemaža rašė Cicero Life laikraštis, įdėdamas nuotrauką iš atidarymo iškilmių.

* DARIAUS ir GIRĖNO lituanistinė mokykla šiais mokslo metais dirbs Nightingale valdiškos mokyklos patalpose. Pamokos, kurios prasidės rugsėjo 11 d., kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Mokyklai vadovauja J. Kavaliūnas.

* DAIL. J. KELEČIAUS dailės paroda bus atidarytas naujas parodų sezonas Čiurlionio Galerijoje. Ši paroda prasidės rugsėjo 25 d. Vėliau čia vyks Telesforo Valiaus, jaunųjų dailininkų, Amerikiečiu-Lietuviu dailininkų sąjungos ir kitos parodos.

* KUN. JUOZAS BELECKAS, S. J., kuris dėstė St. John universitete New Yorke, nuo šio semestro yra pakviestas dėstyti Chicagos De Paul universitetan. Jis apsigyvens lietuvių Tėvų Jėzuitų vienuolyne.

Šv. Kazimiero parapijos (Los Angeles, Cal.) klebonas prel. Kučingis vieno pobūvio metu su jaunaisiais lietuviškos mokyklėlės mokiniais.

V. Zalatoriaus laiškas vienybiečiams suvažiavimo proga

Mieli vienybiečiai,

Atsiprašau, kad negaliu būti su Jumis, kaip buvo skelbta. Gal kitais metais pasimatysim, jei Vienybė dar eis.

O kad ji eitų:

a) Ieškokim jai naujų prenumeratorių.

b) Naujų skelbėjų.

c) Raginkim skaitytojus užsimokėti savo prenumeratas laiku.

d) Siųskim žinutes ir korespondencijas iš lietuvių gyvenimo į redakciją.

e) Atsikirskim Vienybės šmeižikams, kad mūsų laikraštis yra lietuviškesnis ir demokratiškesnis negu kiti, kurie dažnai fantazuoja, kad ne tik Vienybė, bet ir aukščiausi vadovaujantys amerikiečiai yra komunistų įtakoje.

f) Paaiškinkime nežinantiems Vienybės, kad jos svarbiausias tikslas objektyviai informuoti lietuvius apie jų tautiečių gyvenimą visame pasaulyje, įskaitant ir pavergtą Lietuvą.

g) Jei negalim kitaip Vienybei padėti, tai paprasčiausiai aukokim jai savo pinigus. Tai bus efektyviausia pagalba!

Visa tai darykim, kad lietuviai turėtų bent vieną visuotinį informacinį laikraštį, kuris nėra nei komunistiškas, nei fašistiškas, bet laikosi vidurio kelio, kuris yra taip būdingas demokratinėms valstybėms ir visai Vakarų kultūrai.

TEGYVUOJA VIENYBĖ!

Mintimis su Jumis

V. ZALATORIUS

Cicero, Ill.

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS INSTITUTAS

Pedagoginis Lituanistikos Institutas, kuris yra įsikūręs Jaunimo Centre Chicagoje, naujus mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 18 d. 9:30 val. ryto. Šį semestrą institute dėstys: D. Velička, V. Liulevičius, A. Girvilas, A. Dundulis.

Paskaitos čia vyks šeštadieniais. Registruotis reikia šiuo adresu: Pedagoginis Lituanistikos Institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636. Užsiregistruoti galima ir atvykus į paskaitų vietą mokslo metų pradžioje. Taip pat galima imti kursą ir neakivaizdiniu-korespondenciniu būdu.

---

* A. KUOLAS, Vienybės skaitytojas Toronto, Kanadoje, su žmona atostogų buvo atvykęs į Chicagą savo giminių bei pažįstamų aplankyti. Savo vizito metu Chicagoje, A. Kuolas lankėsi ir lietuviškų laikraščių redakcijose.

REMKITE BIZNIERIUS, KURIE REMIA VIENYBĘ.

Lietuviai Kalifornijoj

* Los Angeles, Cal. praeitą mėnesį lankėsi tolimi ir reti svečiai iš Argentinos - Jonas ir Katalina Čekanauskai, lydimi sūnaus Rubenso ir dukros Blankos. Inž. Čekanauskas yra stambus pramonininkas ir gerai verčiasi. Visa šeima gerai kalba lietuviškai ir yra aktyvūs savo bendruomenės nariai. Būdami Los Angeles, aplankė pusbrolį Čekanavičių, kurio niekad nebuvo matęs, ir žymesnes vietas. Geriausių įspūdžių kupini, iš Los Angeles išskrido tiesiog į Argentiną.

* LOS ANGELES SLA 75-JI kuopa maloniai prašo 1966 m. sausio 23 d. rezervuoti Dramos Ansamblio ruošiamam Alės Rūtos "Ant liūno krašto" premjerai, kuri bus parapijos salėje.

* STOVYKLA. Rugpiūčio 8-15 dd. San Bernardino kalnuose vykusi ateitininkų moksleivių stovykla praėjo gerai ir sėkmingai. Dalyvavo 35 moksleiviai. Vadovavo p. Valaitienė, kapelionavo kun. P. Celiešius.

•

* Parapijos Choras pradėjo repeticijas rugsėjo 10 d. Chorui ypačiai trūksta altų ir tenorų. Jei kas tokių žinotų, prašomas paraginti stoti į chorą.

Ateinantį sezoną prieš chorą stovi du dideli uždaviniai: reikia pasiruošti Dainų Šventei Chicagoje ir šv. Kazimiero parapijos 25 metų jubiliejui. Abu šie parengimai įvyks 1966 metų vasarą.

Tel. TAylor 7-9842

THE Arlington Restaurant

ONA IR JONAS VALAIČIAI Savininkai

385 Arlington Avenue, Brooklyn 8, N. Y.

Ray's LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI

Įvairiausi amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N.Y.

Tel. VIrginia 3-3544

REPUBLIC LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS Vedėjas

322 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

Three Joe's SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: VIrginia 6-9683

GERIAUSIAS

Insurance ir Real Estate

PATARNAVIMAS PAS

John Orman Agency

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas VIrginia 6-1800

Zigmas Jankauskas

JANKAUSKO ZODIS VIENYBES SUVAŽIAVIMO PROGA

Gerbiamoji

Ačiū už kvietimą dalyvauti Vienybės bendradarbių ir rėmėjų suvažiavime, kuris įvyks Jūsų pastogėje rugp. 21 d. Vienybės "to be or not to be" reikalus svarstyti.

Asmeniškai atvykti ir dalyvauti su kitais Vienybės bendradarbiais neprižadu, nes mano amžius neleidžia. Bet jei ir galėčiau dalyvauti, nieko geresnio Vienybės išlaikymui nesugalvočiau kaip planą, kurį čia pateikiu:

a) Kaip pirmiau Vienybėje buvo minėta, 80 m. sukakties proga reiktų išleisti specialų jubiliejinį numerį 1966 m. apžvelgiant jos istoriją nuo 1886 m. Turėtų būti suminėti visi Vienybės leidėjai su jų nuotraukomis. Taip pat ir visų redaktorių ir žymesniųjų bendradarbių vardai ir jų nuotraukos. Ne pro šalį būtų perspausdinti kai kuriuos vedamuosius, ypač J. O. Širvydo redagavimo laiku.

b) Netekus Juozo Tysliavos, laikraščio leidimas Jums labai pasunkėjo. Labai gaila, kad kai kurie naujakuriai per kitus laikraščius bandė Vienybę sunaikinti, patys nemokėjo prenumeratų ir dar kitus atkalbinėjo nemokėti. Nemalonu, kad tokių buvo ir yra Philadelphijoje. Jų nepamatuotos priežastys Vienybę boikotuoti skaitytojams yra žinomos, tad jų čia ir neminėsiu.

c) Kaip minėjau anksčiau, Vienybės 80 m. sukaktį minint, atsiųsiu Jums 80 dol. auką. Reiktų raginti kitus, kad Vienybės 80 pusl. jubiliejiniam numeriui išleisti aukotų po 80 dol.

d) Ar po jubiliejaus pajėgsite pati viena Vienybę toliau leisti kaip iki šiol, tik Jums tai yra žinoma. Bet jeigu tolimesnis Vienybės leidimas Jums būtų neįmanomas, tai siūlyčiau Vienybę perleisti Amerikos Lietuvių Bendruomenei. Plačiau rašyti tuo reikalu ketinu ateityje.

Visiems suvažiavimo dalyviams linkiu viso gero.

Su gilia pagarba,
ZIGMAS JANKAUSKAS
Philadelphia, Pa.

Philadelphijos lietuvių apžvalga

Daug jų atvežto jaunimo išėjo aukštus mokslus ir įsigijo profesijas. Reikia tikėti, kad jie nepražus lietuvių tautai dėl aukso ir gardaus valgio šaukšto."

Yra ir ju tarpe, gerai, kad mažuma, palinkusių prie "karšto vandens" gėrimų, kuriuos man teko sutikti. Senosios kartos lietuvių išeivijoje tokių lietuvių ir būta. Tai natūralus dalykas, kad ne visi vienaip gali gyvenimą sau laiminga sudaryti. Tačiau kaip laimingai įsigyvenusius, taip ir pastaruosius, aš VISUS JUOS pamilau, kaip savo tautos brolius ir seseris, nežiurint į jų gyvenimo padėtį. Nuo jų atvykimo aš susiliejau su jais lietuviškoje dvasioje, visuose vietos lietuvių parengimuose ir veikloje. Jie dabar užpildo ir pavaduoja senesnės lietuvių kartos veikėjus, kurie jau yra pavargę nuo amžiaus naštos, bet vistiek dar dirba, kur gali.

Padėtis mūsų kolonijose: iš Brockton, Mass. rašo: "Prieš kelerius metus Montello priemiestyje buvo priskaitoma apie 6,000 lietuvių. dabar jie sparčiai sumažėjo ir dar mažėja. Nėra savaitės, kad nepalaidotų po 3 ar 4. Pirm 1904 metus atvykusiųjų jau veik nėra."

AUKOTŲ TŪKSTANTĮ DOLERIŲ JEIGU.....

Gerb. p. Tysliaviene,

Širdingai dėkoju už kvietimą dalyvauti Vienybės bendradarbių ir rėmėjų suvažiavime. Dalyvauti negalėsiu, nes mano amžiuje per toli važinėti, bet Vienybės aš nepamirštu.

Siunčiu auką 10 dol. Labai norėčiau, kad gautumėt 19 rėmėjų, kurie paaukotų po 1,000, tai aš tada prisidėčiau su savo tlukstantine ir būčiau dvidešimtasis.

Visiems dalyviams mano geriausi linkėjimai.

Su gilia pagarba,
J. KRALIKAUSKAS
Newark, N. J.

Traunauskienei (dešinėje) išskrendant į Lietuvą, į Kennedy airportą jos išlydėti atvyko pažįstamų, o iš Philadelphijos ji buvo lydima savo vyro ir sūnaus. Traunauskienė išskrido kartu su S. Narkėliūnaite ir iš Lietuvos sugrįžta šios savaitės pabaigoje.

V. Tysliavienės nuotrauka

Iš Argentinos lietuvių gyvenimo

Rašo inž. St. Babronis

LIETUVIŲ AKADEMIKŲ ŠVENTĖ

Prieš keletą metų įėjo į paprotį kasmet ruošti jaunimui baigusiam aukštuosius mokslus pagerbimo šventes. Šiemet ši šventė įvyko liepos 4 d. Lietuvių Par. salėje, kur buvo atsilankęs didelis skaičius lietuvių ir baigusiųjų mokslus vietinių draugų.

Šiemet baigusiųjų tarpe yra: inž. J. R. Babarskas, medicinos daktarė Eugenija Čikštaitė, odontologė daktarė Ona Maminskaitė, medicinos daktaras Citra, teisininkė Elena Deveikytė, med. daktaras Pinkevičius iš Kordobos, Ona Maria Bendinskaitė medikė iš Kordobos.

Juos sveikino įvairių organizacijų atstovai, kalbėjo ir patys absolventai, pasisakydami, kad studijuojantieji ir baigę mokslus turėtų daugiau domėtis lietuvišką veikla ir savo tėvų kraštu. Visi pasižadėjo palaikyti tamprius ryšius su lietuvių kolonija.

ĮSIGIJO SENELIAMS NAMUS

Moterų draugija "Birutė," švęsdama savo 30-ties metų sukaktį, nutarė ir pirmuosius takus pramynė įsigijimui lietuvių seneliams, kurie neturi savo artimųjų globos senatvėje, namų, kur jie rastų aprūpinimą ir ramų gyvenimą.

Birutieties savo narių tarpe surinko pirmąsias aukas, kuriemis padarytas užpirkimas numatyto sklype su namu ir sodu. Graži pradžia rado atgarsio lietuvių visuomenėje ir atsirado nemažai, kurie tam reikalui jau paaukojo ir pasižadėjo paremti ateity. Per trumpą dviejų savaičių laikotarpį įvykdytas pirkimo aktas ir įteikti laikinieji nuosavybės dokumentai. Ta proga buvo suruoštos vaišės ir sukviesti visų organizacijų atstovai, kurie pasižadėjo visomis galimomis priemonėmis šį pradėtą darbą remti. Lietuvių B-nės sukakties šventės pelnas paskirtas tų namų reikalams, tą patį galvoja pravesti ir kitos organizacijos per savo įvairius parengimus bei susirinkimus, kad kuo greičiausia galėtų patalpinti daugelį reikalingų globos lietuvių.

IŠ ALS VEIKLOS

Kaip šiame krašte priimta, pavasario sutikimas yra švenčiamas labai triukšmingai. Susivienijime Lietuvių Argentinoje jaunimas ruošiasi didelei šventei ir Pavasario Grožio Karalienės rinkimams. Į teisėjų komisiją yra pakvietę dalyvauti Nalidą Juknaitę. Susivienijimas Lietuvių Argentinoje šiemet švęs 51 metų veiklos sukaktį. Jis yra viena iš didžiausių lietuviškų organizacijų, turįs iš viso 7-nis skyrius.

VIENYBĖS ATSTOVYBĖS Chicagoje adresas: 1320 S. 48th Court, Cicero 50, Ill. Tel. OLympia 6-1357.

Aprūpinkite savo gimines ir draugus

MAISTO PRODUKTAIS, SKANUMYNAIS, VYNU

- NEPAPRASTOS KOKYBĖS IR SKANUMO -

MŪSŲ KAINOMS NĖRA KONKURENCIJOS

DIDELIS PASIRINKIMAS

Miltų, ryžių, kruopų, sviesto, dešrelių, ar arbatos, kakavos, medaus ir t.t.

APLANKYKITE MŪSŲ SANDĖLIUS - IŠSIRINKITE SAVO GIMINĖMS DOVANŲ: NUO AUTOMOBILIŲ IKI ŠVELNIAUSIOS VILNOS "ORENBURG" SKARELIŲ.

DAUGELIO DAIKTŲ KAINOS NUŽEMINTOS.

UŽSAKYKITE "PUTEVKU" 12 DIENŲ ATOSTOGAS GERIAUSIOSE NAMUOSE KAUKAZE, RYGOS PAJŪRYJE DRUSKININKUOSE, AR MAKSVOS SRITYSE.

PODAROGIFTS, INC.

220 PARK AVENUE SOUTH
New York, N. Y. 10003
Tel. 228-9547

WHITE HORSE
Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas
86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 6-9519

PRANAS BRUČAS

Skaniausia lietuviška duona gaunama
SILVER BELL BAKING CO.
A. RADŽIŪNAS, Sav.

PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS

Pristatome į namus prašome telefonuoti: STagg 2-5938

36-40 Stagg Street
Brooklyn 6, N. Y.

Excitingly NEW!

GENUINE Amber GEM OF THE AGES

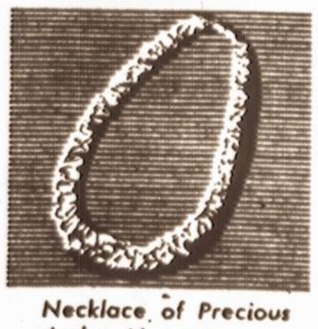

Necklace of Precious Amber Nuggets

• See our exciting selection of Necklaces, rings, bracelets, earrings, pins, cuff links, charms and pendants.

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukstys in 1886, is published weekly (in June, July and August - bi-weekly), by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone APplegate 7-7257. Editor: Salomeja Narkeliunaite; Managing Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Sirvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Sulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: $7.00 for one year. Three week's notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

Mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Dvyliktoje lietuviškų studijų savaitėje Vokietijoj svarstyta išeivijos ryšių su tauta galvosūkis. St. Lozoraitis, Jr. pareiškė: Įsipareigojimų tėvynei neatliksime be ryšių, o ryšiai reiškia imti iš tėvynės ir jai duoti. Šiuo metu ryšius temdo pavojai, kurie verčia apsidairyti, ar ištikrųjų tautai patarnaujama? Klausovų 83 nuošimčiai nubalsavo, kad ryšių klausimo svarstymas yra svarbus, tačiau tik trečdalis turėjo aiškią nuomonę.

•

Imti iš tėvynės jau imama, nes Lietuvoje parašytoji literatūra jau prasilaužė pro mūsiškę geležinę uždangą. Skylę prakalė Kanados Nepr. Lietuvos redaktorius, J. Kardelis, pro triukšmingųjų akis prašmugeliavęs jau visą eilę apysakų. Londone einąs Europos Lietuvis spausdina Avyžiaus Kaimas Kryžkelėje, o Kanados Tėviškės Žiburiuose J. Vėlaikis (slapyvardė?) pradėjo apžvalgą keturių jaunesnių Lietuvos poetų, pareikšdamas, kad jie žmoniškai ir lietuviškai kuria, kiek sąlygos leidžia ir jis juos vertinsiąs ne propogandiniu mąstu. Vienas apžvelgiamųjų, Karalius, pavyzdžiui, žmogaus kelionę per gyvenimą šitaip vaizduoja:

Lengvai kaip amžinybė
ėjo vaikas
pro amžinus rugius,
ir graužė duonos riekę.

•

Lietuvių Bičiulių Fronto stovykloje Dainavoje, ties Chicaga, Bendruomenės vice-pirm. St. Barzdukas paskaitoje suskaitė šiuo metu Amerikoje gyvenant apie 350,000 lietuvių, kurių 90,000 (velionio prof. Pakšto statistika) prenumeruoja lietuviškus laikraščius. Apie 160,000 yra mūsų parapijų nariais. Bendruomenė juose, tačiau, sako, nesanti "giliai prigijusi," nes Amerikos lietuviai ja nerodo susidomėjimo. Aukščiausia išeivio lietuvio dorybė, sako, privalėtų būti "solidarumas." Tą patį sakydavo ir dr. Šliupas, o Vienybė per 79 metus skelbė savo "vienybiškumų." Didžiausia kliūtis čia tai negerbimas "plačių, tautinių liberalinių pažiūrų," kurias mėgdavo velionis Tysliava. Šitą negerbimą galima pareikšti posakiu "nesuprantamas įtūžimas prieš kitaip galvojančius," kaip aną dien Darbininke raše A. P. Bagdonas, atsiliepdamas Pr. Kriaučiūnui. Pavyzdžiui, kažin ar Draugo ir Dirvos "komentatoriai," amžinai niekiną Amerikos užsienio politiką, ką nors supras iš dr. A. Klimo paskaitos Dainavoje žodžių: "Perdidelė kritika ir ieškojimas visur tamsiųjų pusių Amerikos gyvenime atstumiančiai veikia mūsų jaunimą, kuris ima nebepasitikėti tėvais."

•

Kiekvienoje sėkloje gyvybė ir mirtis. Marksistai mėgsta pasakoti, buk kapitalizmą ėda kirminas. Tačiau, ir sovietinę sistemą ėda kirminas, kurį istorijos ir politinių mokslų profesorius

Tęsiama 5 psl.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

PAGARBA ŽUVUSIEMS KARIAMS

Vienas po kito lietuviškieji laikraščiai Vakaruose spausdina (E)-Eltos pasipiktinimą, kad Telšiuose moksleiviai papuošė žuvusių tarybinių karių kapus. Ir ne tik kapus papuošė, bet ir su vieno žuvusiojo motina ruse susirašinėjo ir ją pagerbė. (E) čia sako esančios "priemonės rusinti lietuvius moksleivius."

Baisintis rusifikacijos reiškiniais Lietuvoje, vis tiek reikia nuosaikumo. Antrojo pasaulinio karo metu sovietų kariai atliko didelės reikšmės darbą — triuškino hitlerinės armijos jėgas. Be Vakarų pagalbos jie to nebūtų padarę, bet ir Vakarai be jų pagalbos būtų nekaip vertęsi. Ogi hitlerinė Vokietija daugeliui tautų žadėjo sunaikinimą. Ir mūsų tauta jiems tebuvo vandens lašelis ant karšto akmens... To nedera pamiršti. Kaip pavadinti tuos, kuriems dar vis tebegaila nacių?

Sovietų kariams, deja, turime ir papildomų sąskaitų. Kur jie užėjo, nesielgė, kad apie juos liktų tik kilnūs prisiminimai. Nėra pagrindo sakyti, kad kiekvienas sovietų karys okupuotuose kraštuose užsiiminėjo gėrybių grobstymu ir moterų prievartavimu. Bet kaip visur ir visada, taip ir čia kiekvienas karys ir puošia ir teršia ne vien save, bet visą armiją.

Kaip kitoms užimtoms tautoms, taip ir lietuviams sovietų karys neatnešė teisės apsispręsti. Mes Vakaruose atsiradome kaip pabėgėliai, o iš palikusiųjų buvo daroma atranka, daug ką parduoti, ką papiauti, o ką pasilikti. Už tai, sako, kuriamas tarybinio gyvenimo gerbūvis. Kol kas tenka baisėtis ta kraujo ir ašarų kaina, kuri už tą gerbūvį sumokėta.

Lietuvoje įvykdyta didelė niekšybė — Kaune nugriautas ir sunaikintas nežinomojo kareivio kapas ir paminklas. Yra didelė niekšybė negerbti žuvusio kario atminimo, nors tas karys žuvo ir ne dėl mūsų interesų. Yra labai gražus paprotys, kad į kurį kraštą atvykę svečiuosna kitų valstybių vyrai nuneša vainiką ant žuvusio kario kapo.

Ir daugiau sąskaitų tebelaukia apmokėjimo. Tarp kitko — Lietuvoje po antrojo pasaulinio karo visus su sovietais kovojusius jie neteisingai vadina banditais. Tie, kurių sumaitoti lavonai buvo valkiojami po turgavietes, nebuvo banditai, jie buvo kovotojai. Veltui pas sovietus ieškotume taurumo tų žuvusiųjų atžvilgiu. Bet tai neduoda teisės kam nors kitam ilgėtis to žmogiškos dvasios nusmukimo.

Linkiu Eltai susirasti patogesnių rusifikacijos reiškinių.

KNYGA APIE TREČIĄ DOLERIO PUSĘ.

New Yorke tris metus išgyveno tarybinis korespondentas Albertas Laurinčiukas. Dabar Lietuvoje pasirodė jo knyga "Trečioji dolerio pusė." Autorius labai pastabus ir landus. O rašo — tai lyg piešia ryškiai spalvingus paveikslus, lyg kino ekrane kas akimirka besikeičiančius. Savo knygoje Laurinčiukas ieško Amerikos. Ir ją atranda tokią:

— Jeigu tikraisiais šachmatais žaidžia du asmenys, ir laimi tas, kurio smegenys mikliau dirba, tai prie šachmatų lentos, kurią sudaro Amerikos fermerių laukai, šiandien sėdi tik vienas laimi. Visa kita — tik figūros, kurias stumdo, kilnoja, kaip tinkamas (155 psl.).

Pagal Laurinčiuką, tokių žmonių, kurie turėtų nuosavus vienaukščius ar dviaukščius namus, pastovų juodo darbininko darbą ir santaupų juodai dienai — tokių žmonių Amerikoje kaip ir nėra. Jis pastebėjo daug alkanų žmonių ir daug viskuo pertekusių išnaudotojų. A. Laurinčiukas atvyko į Ameriką ir nerado reikalo pasidėti savo raudonų akinių. Už tai jis atrado Ameriką ir joje pats paklydo. Nuklydo kažkur ir nerado tos masės žmonių, kurie gan sunkiai dirba, bet neblogai gyvena. Kažkur jis rado tokio elemento, kuris į tarybinį žmogų žiūri lyg į kokią pažadėtojo rojaus relikviją ir to rojaus ilgisi Amerikoje.

Tęsiama 5 psl.

SVEIKINIMAI VIENYBĖS BENDRADARBIŲ SUVAŽIAVIMUI

Gerb. V. Tysliaviene,

Dėkodamas už malonų pakvietimą į mūsų seniausiojo laikraščio Vienybės bendradarbių susirinkimą nuoširdžiai gailiuosi negalėsias dalyvauti dėl pairusios sveikatos - trumpai pavaikščioti tegaliu po savo kiemą tik vieną kartą, nekalbant jau apie pirštus, kurie taip pastyrę, kad negaliu nei rašyt, nei grot. Tik šiaip bei taip rašomąja mašinėle pabadikuoju. Kalbėt irgi nesiseka. Ir nedyvai, šių 1965 metų spalio 9 d. baigiu 84 metus.

O su Vienybe susipažinau Lietuvoje būdamas, kuomet pas kai kuriuos ūkininkus ant klėties lubų rasdavau virvagaliais surištus kai kurių metų numerius. Jie buvo knyginio (tabloidinio) formato ir vadinosi Vienybė Lietuvninkų.

Atvykęs į Ameriką 1905 m. gavau per Vienybės skelbimą darbą banko įstaigoje, ir visą laiką dirbau įvairiose raštinėse ir redakcijose, įskaitant ir Vienybę, kuriai daug raštų parašiau po visokiais slapyvardžiais: Lušnakojis, Bernotukas, Laukiniškis, Knyburys, na - ir po savaja pavarde.

Matote, kad nesiseka rašyti. Tai baigiu, linkėdamas, kad rugpiūčio 21 d. susirinkime būtų priimti geriausi nutarimai, kaip išlaikyti ateityje patį geriausią lietuvišką laikraštį, paliekant jį Tysliavienės, Narkėliūnaitės ir Širvydo vadovybėje.

Linkiu visam susirinkimui viso labo!

PIJUS BUKŠNAITIS
Richmond Hill, N. Y.

Gerbiamieji,

Baigiu 82-rus metus amžiaus ir neužilgo įžengsiu į 83-iuosius metus. Būtų malonu dar pagyventi ir sulaukti Vienybės 80 m. jubiliejaus. Tai bus nepaprastas įvykis lietuvių gyvenime Amerikoje.

Leisti laikraštį tai sunki našta. Reikia turėti kantrybės, darbo ir didelio pasišventimo. Vienybė turi visas tas kvalifikacijas - tik reikia finansinės paramos.

Atjausdamas tas visas sunkenybes surištas su laikraščio leidimu, prijungiu jubiliejinį čekį.

Linkiu didelį pasisekimą toliau leisti Vienybę.

Su pagarba,

JONAS BAGDŽIŪNAS
-BORDEN
Matteson, Ill.

Gerbiamoji,

Nuoširdžiai dėkoju Jums už kvietimą dalyvauti Vienybės bendradarbių suvažiavime. Dalyvauti negalėsiu, nes gavau pranešimą iš Lietuvos, kad mano žmona gavo leidimą važiuoti į Ameriką. Tai labai maloni žinia, bet ji daug ir įpareigoja.

Linkiu suvažiavimui sekmės.

P. PURONAS

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

ENGLISH SECTION (Published Monthly) BROOKLYN, N. Y. SEPTEMBER 16, 1965 TWENTY CENTS

"BEGIN HERE"

By JANUS DI TURNO

What we need is the great Lithuanian novel.

Nothing would excite our Lithuanian scene more than to have some one of our impressive writers come through and define us as a people, give us identity, expecially now, in a breathlessly changing world that is obliterating so much that is small, however intriguing and gem-like it may be.

Nothing, too, would be more rewarding to our culture than to have some of our writers blossom into their full stature. In reading them now, or reading of them, it is exciting to sense that among them there are potential equals to Pasternak, to a Sienkiewicz, Kazantzakis, or to Jesse Hill Ford, who has become one of the newest American literary voices to come to stature out of the cradle of so much good American writing -- the South.

▼

It is his tremendous novel, "The Liberation of Lord Byron Jones," that whets our appetite for something similar from a Lithuanian hand. Being the good writer he is, Ford hardly thought that he was writing an epic or out-Faulknering Faulkner. At the same time, one reads him in stunned admiration as he dissects the South with compassion that comes from great human understanding of universal depth; and one is disarmed by the humanness of the story as little scenes and essentially little people ring bells of total recognition in the reader and recreate the mood and torment of a region which is enveloped in misty nostalgia of lost causes.

Of course, this is not the specific theme for one of our latent geniuses to take up. But the sweep of the theme is, as is Ford's distillation of the crucial elements that give the South its color and unity, and of the agony of its people in their inability to let pass away that which should. By way of footnote, Nella, one of the central figures in the novel, could easily be seen as a sensitive and thoughtful Lithuanian girl from Chicago or New York, rather than as the first generation American of Scandinavian birth from San Francisco, whom Ford uses to see and say what his southern protagonists either can't or won't see or say.

▼

We, as a people, have had some frustrated measures of self-realization into nationhood, with many moments of impressive historic events and accomplishments to attest to the fact. We can tell a story of unusual sweep, reaching, if we choose, to the agonies of the Roman Empire and their impact on us, all the way through the crucial landmarks of European evolvement into the continent we know today, and the beginnings of the global ideological rivalries we know so tragically well. And we can bring to this story not so much our epic of migration, but primarily a peculiar Lithuanian flavor that frequently we ourselves frequently can't quite define. It is a loss to the world not to know more about it.

▼

The facets of the Lithuanian as a human being that come to mind are those that one senses, for instance, in reading Reymont's "The Peasants," or in the "Altorių Šešėliai" of Putinas-Mykolaitis, and in some of the gems of Vienuolis. As we read these authors we do so with intrigued impatience, as if to urge them to go on, to tell more, to probe and explore deeper, to try to track down the full elusively tender and sad, and cruel and perverse, and enduring and unending story of a people not known to others, and only partly to themselves.

There is something permanent and lifelike in the Lithuanian story, as if Lithuania and nature are one in some very real special sense. It has a hearty tinge of the elements about it, of real soil not only on the boots of its people and under fingernails, but in every breath as well. And in so many ways the Lithuanians too seem to have been among the original authors of the homely touch of philosophy that "this too shall pass away."

As one looks at Lithuanian history and the survival capacity of her people, one has the urge to picture them also as saying that as long as there is soil around, and water in rivers and lakes, and a pair of working hands, an oak tree to love and lean against, and the sun to find warmth in, all else is naught.

Or is there a novel around that tells such a story?

(Editor's Note: Janus, why don't you write that great Lithuanian-American novel? You have the talent, the spirit, and the know-all.)

BALTIC STATES DAY AT THE WORLD'S FAIR. Opening ceremonies on September 5th were held at the Lithuanian Wayside Shrine. During the playing of the Baltic Anthems (recently released on records by Joseph Mitchell), the flags of Estonia, Latvia and Lithuania were raised at half-staff. The over-sized Latvian flag is in the center, obscuring the Lithuanian flag from this photograph. From 4 to 10 P. M. a program of songs and folk dances of the three Baltic nations was presented at the New York State Pavilion. The Baltic States Day was sponsored by joint Estonian, Latvian and Lithuanian Committees for the World's Fair and was attended by a capacity audience. Chairman of the event was Karlis Balodis (Latvian); Vice-Chairmen: Aleksandras Vakselis (Lithuanian) and Johannes Koort (Estonian). Photo by C. Binkins

Two Marches to the United Nations

Red Chinese and Lithuanians

By DEMIE JONAITIS

SCHEME FOR PEACE

Our American nuclear pacifists and red-breast political dreamers of "peace" hope to capitalize on the VietNam war. They are concretizing a scheme to effect the cessation of VietNam hostilities by catapulting Red China into membership in the United Nations.

To be sure, many of these schemers are intellects with compassion. They dream of a Freudian world peace when the long rejected Chinese, at last accepted in the U. N., will emerge from their psychoses currently so ripe with cunning violence and booby traps which even a vicious trapped animal cannot devise; cured, they will keep their shoes off the conference table like gentlemen and engage in rational world dialogue. Red China needs just a little loving, just a little acceptance, just a little chance to be heard -- then the world will breezily, freely, go dialoguing on its way to peace.

LOVE AND MIRACLES

Pacifist idealists won't admit it, but they believe in actual miracles. Unfortunately such miracles -- by the very laws of nature -- are impossible, because the compassion of those men is perverted and misdirected. Indeed, it is laudable not to hate Red China with her problems of overpopulation, unending famines, ever-spreading popular revolts. However, it is less than laudable -- in fact, it is highly illogical and unrealistic

CONTINUED ON PAGE 2

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukstys in 1886, is published weekly (in June, July and August - bi-weekly), by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone APplegate 7-7257. Editor: Salomeja Narkeliunaite; Managing Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Sirvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Sulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: $7.00 for one year. Three week's notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application.

All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers.
All manuscripts are subject to editing.

Two Marches to the United Nations

CONTINUED FROM PAGE 1

-- to believe that by admitting China into the U. N. we will be admitting her starved and distressed. We will be admitting only the exclusive set -- the Bamboo Marxists, hungry for power, who do not want peace. On one hand, they are openly committed to communist world domination through violence; on the other, it is world-wide conflict which keeps them in power. Admit Red China into the U. N., and we will admit -- not humanity ready for dialogue -- but humanity mobilized to magnify chaos.

THE REALITY

While Chinese people starve and die, Mao lords over his atomic plants and anticipates the completion of his nuclear submarine which will insure him power in the Pacific. Significantly, he maneuvers to needle the Soviet into a long, self-defeating war in Viet Nam with the United States. Mao's motives are revealed by Peking's newspaper Ta Kung Pao which protests: "...the Khrushchev revisionists ... afraid of revolution... of sacrifice...Who profess opposition to the U. S. imperialist aggression against Viet Nam but at the same time they embrace and sing in chorus with such faithful lackeys and precious pets of U. S. imperialism as Tito and Shastri and advocate peace talks so as to find a way out for U. S. imperialism....Their real aim is to bring the Viet Nam question into the orbit of Soviet-United States cooperation for world domination...."

REALITY AND LITHUANIANS

For us Lithuanians, hostility between the Iron and Bamboo Curtain enemy is immensely important; it may portend an eventual miracle -- the mutual destruction of the communist enemy. Understandably suspicious Lithuanians who have suffered directly from communist cunning are reluctant to believe that Mao's anti-Soviet diatribes are not a deliberate trap to mislead us into slacking our own guard in the belief that the Sino-Soviet rift is a reality. We ask such Lithuanians: have they ever met one bully who trusts another bully? — one who doesn't contrive to become the one supreme bully in existence?

OUR MARCH INTO THE FUTURE

As Lithuanians fighting from our varied catacombs for freedom, one of our immediate concerns is the question of admitting Red China into the U. N. which we must study in all its facets and then, en masse, take public and political action to concretize our thinking. It may be the ideas we have offered you in this column are, in the long run, myopic. We are ready to hear and evaluate other ideas.

OUR MARCH IN NOVEMBER

On November 13th, thousands of Lithuanians will mass from all parts of the United States and Canada to rally in Madison Square and march to the U. N., seeking "to restore Lithuanian independence." The committee behind this project has impassioned the Lithuanian-American populace with emotive enthusiasm -- as well as some dry skepticism. We have talked with people who are aghast at the thousands of dollars to be "squandered" on such a demonstration; they protest:

How can our "march" influence the U. N., itself in the death-throes of complex world problems, to restore independence to Lithuania? Isn't such a project as futile as the idea of admitting Red China into the U. N.?

WE MARCH -- OR FALL

Our own reaction to such doubting Thomases is this: we urge, without reservation, every Lithuanian not only to rally and to march -- but to bring as many American friends along as he can. A lackadaisical attitude towards this demonstration could spell disaster for the future of Lithuania. Certainly, we will not budge the Gibraltar of the U. N., itself sinking uncertainly. But we will succeed in keeping the world aware that our people remain in bondage -- that our refugees have become Americanized to an idealistic degree -- and, as Americans, we are wholly unified to protest the bondage of our original homeland -- nor shall we stop protesting.

USSR -- OUR FUTURE ALLY?

We must be heard. Our spirit must project its impact upon the American press, public and politicians. Then, one day when positive action to gain independence is possible, our marches and our voices will re-echo in the U. N.

If we fail now -- if our demonstrators, despite their current enthusiasm, rattle around in the bowels of Madison Square Garden like old crumbs in a near empty bread box -- we may be ultimately forgotten.

We must aim to be living nourishing bread. -- However, what we must not forget today is the complexity of world affairs. Political analysts indicate the possibility in the future of Red China bullying the Soviet into becoming our ally. We may, historically, be forced to be real Christians — and "love the enemy."

PERSONALITY OF THE MONTH -

Anonymous Young Man from Lithuania

This summer, a group of American Lithuanians who flew behind the Iron Curtain to visit Lithuania, returned with glowing reports of what they saw -- much the way some sentimental travelers through Alabama might return to gush: "It was so beautiful there!"

Without flying, in a sense I visited Lithuania, too: I met a laconic young man from Lithuania who has been in the United States only a few months. He is not a cultural exchange representative. He is a boy who, after considerable cutting of red tape, has been reunited with his refugee family in this country.

The fact that I cannot tell you his name reveals how beautiful it is in Lithuania. Meeting him, I wanted to ply him with dozens of questions with which I hoped to discover the effect communism has had upon a young Lithuanian. Questions, obviously, evoked a rigid veiled fear in his countenance; he struggled to be politely evasive. Thereupon, I dismissed all ideas of hounding him with my questions. However, as we merely chatted, I got my answers through implication.

Everything in the United States seems so lavish, so super-multiplied, and oversized to him.

Lonely and restless in this Lithuanian-American resort, he longed to be accepted by the young student vacationers; but they were too engrossed in their own coteries to notice his loneliness.

I asked him, in Lithuanian: "Do you play tennis?"

His eyes lit up, "Yes! But, yes!"

"I'm searching desperately for a tennis partner. Will you play with me? I have two rackets -- "

"Now -- " he said eagerly.

I went off to fetch the rackets and tennis balls; but, when I returned, he stared, rigid with incredulity, his eyes round, his mouth agape with protest.

He gasped, "I have never seen such enormous rackets!" He broke into nervous laughter. "How do you play with such big things?" He stared at the rackets as though they were the paraphernalia of gargantuan outer-space athletes.

He had never seen a tennis racket in his life. He was acquainted only with ping pong -- to which he had been introduced at our Lithuanian-American resort.

For him, even our Lithuanian-American meals were like the tennis rackets. One day after lunch, he confided with a gasp: "Again, I ate so much -- I'm afraid I'll become fat, like Americans." He is not only thin -- he is cadaverous. "When I watch Americans getting off a bus, I never see faces -- I just see big, big stomachs..."

In the end, harried international peace-makers might too easily dismiss the question of Lithuanian independence with a weary shrug: "USSR Lithuanians are progressing economically and culturally — with all the problems we must solve, why bother to cut the umbilical cord that unites the Lithuanians and Russians?"

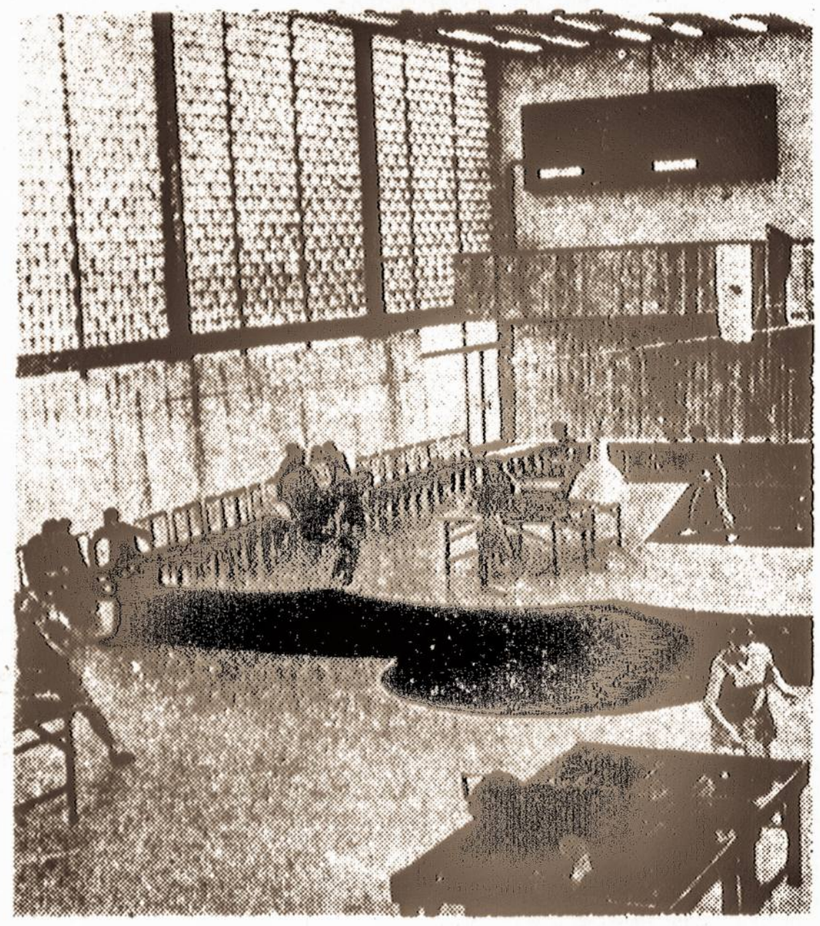

THE NEW ATHLETIC CLUB in Vilnius, Lithuania, where ping pong is played. A tournament between Lithuanian and Japanese ping pong players was recently held in this hall.

He stared at the parking field lined with shining American cars and expressed his dubious wonder: "Here, even teenagers drive their own cars! In Lithuania, if a family should happen to get a car, everybody would be so suspicious and ask 'Where -- how -- why — did you get it? What have you done?'"

In his loneliness, he became hostile towards our teenage Lithuanian-American vacationers. He protested: "In this country, students can pick their own careers and go on to college -- but in Lithuania, it is decided by THEM who goes, who doesn't ..." He had not been among the Communist elect, perhaps because he is the son of refugees from communism. After high school, he had been sent off to factory work. In the United States, he is preparing to enter an American college.

He spent his American vacation struggling to absorb a Hemingway novel, complaining periodically: "So hard -- my head becomes swollen ..."

As a high school graduate, he was more knowledgeable than our typical United States students. He had been subjected to the study of English, Russian, French, as well as Lithuanian. He revealed -- in our fragments of conversation -- that, in the behind -- the -- Iron-Curtain-schools, religion is not systematically (as he could see) attacked -- but only in the context of studying history. However, many a Lithuanian official attends church services in a neighboring town where he will not be recognized.

I longed to discover the impact which Marxist ideology has had on Lithuanian students. Here, I asked my question shamelessly. "They're always doing it, -- Marxism -- even with the youngest," he shrugged. "But all the students are so bored -- it's all so dry -- it's so awfully dull..."

Observing how lustily this quiet young man participated in the Catholic Mass, I ventured another question: "Where did you learn to pray — here, or in Lithuania?"

He said rather curtly, "I learned my prayers in Lithuania."

He deliberately cut off our discussion by turning his attention to our Lithuanian-American teenagers, their ears glued to Beatlized transistors. He chuckled ironically: "What opera is that?" He relaxed into mocking laughter: "Ho, ho! That's your national music!"

It may be that the travelers who this summer visited Lithuania saw much that was exciting and promising, but I suspect that they did not see what I was privileged to see through my laconic young friend from Lithuania.

-- D. J.

AMERICAN - LITHUANIAN tourists visiting the famous Druskininkai health resort in Lithuania this summer.

---

* LITUANUS, a Lithuanian quarterly journal, has just issued it's Spring (1965) edition. The journal features an article by the historian Vincas Trumpa, "Simonas Daukantas, Historian and Pioneer of Lithuanian National Rebirth". S. Daukantas' works were published by Vienybė during 1892 - 1896.

The Angling Addict

By TONY VAIVADA

(Read Tony Vaivada's essay for shere immediate pleasure and enjoy its implications by keeping in mind that "Angling Addicts" are not always out to catch fish - but people as well.)

TONY VAIVADA, 18, author of this essay is your publisher's (Valerie Tysliava's) nephew. Last year he graduated from McLean (Va.) High School and was a freshman at the University of Virginia.

The old art of angling has changed from a simple pastime of truant school children into a deadly serious pursuit of neurosis-nursing adults. It all started when Isaac Walton, an unemployed hardware merchant, deserted the dog-eat-dog medieval business world for a nearby "fishing" hole. Walton originated many a cherished maxim reminiscent of lazy summer days spent drowsily dangling a hook in a placid stream. However, the average fisherman of today is a determined, almost desperate "predator of the deep" who arms himself to the teeth with tons of tacke in order to battle with the five inch blue gills in the local mill-pond.

Fishing has long been regarded as a catch-all cure for most of the ills of our modern society. Harried businessmen are advised by their doctors to take a few weeks off and fly to a Canadian fishing lodge, while the lowly office workers fake viruses or other convenient ailments to spend a day at the local fishing hole. In either case, whether angling for rainbow trout in the Canadian Rockies, or fishing for catfish in a muddy farm pond, the idyllic and tranquil nature of this sport is supposed to transform a cigar-chewing robber baron into a contented philanthropist. However, few people have looked into the more obscure psychological effects of fishing. Gentle bank tellers find their eyes gleaming and their lips curling as they tell of their victory over the "scaly warrior" of the deep and then relish with enthusiastic gusto the taste of their kill fried in butter with parsley.

The apologist may say, "Well, that's just normal due to the nature of the sport and the feeling of accomplishment it gives." Nevertheless, this ignores reality. A two pound blue-gill is not a "finny warrior" to anyone except his neighbors. Granted, he will often bite anything that won't bite him back, but can he slip stealthily out of the water and mercilessly attack sleeping fishermen? Few fishermen keep knives next to their sleeping bags to ward off such nighttime attacks.

On the other hand, the fish has a great deal to lose, at least from the point of view of the fish. Once an impetuous blue-gill chomps on a phony morsel, he discovers that he is being pulled out of his home by some strange outside force. This must be quite a traumatic experience. Imagine what it would be like to be pulled around the cafeteria after biting into a seemingly harmless hamburger.

Take a look in the fisherman's bible, the sporting magazine. Thumbing through a recent issue, the reader will find an article on "How I Licked the Terror Trout of the Mighty Mo", complete with full-blown pictures of a haggard angler looking as though he were about to wrestle with the six-inch fish he is holding up for the camera.

Furthermore, the angler is aided in his battle against the creatures of the deep by virtually all the gadgets and gismos which modern science can provide. Years ago, a dozing farm boy could fish in the shade of a chestnut tree with a twig and a bit of string. Nowadays, any self respecting fisherman requires a formidable array of plexi-glass rods, jeweled, precision casting reels, camouflaged nylon lines to fool wary fish and an endless assortment of artificial lures to tempt the most finnicky appetites.

In place of the traditional worm, a fisherman may now offer to his victim a spent-wing fly with reverse hackles. If this good . doesn't appeal to the fish, the fisherman can analyze wind direction, water temperature and underwater topography and perhaps substitute a reverse-counter shaded propeller spinner with hair-wint fly attached. And if the angler is finally forced to return home empty-handed, he may lie awake nights wondering if the barometric pressure didn't call for a single spinner caddis-larva nymph.

As long as the general public is unaware of these facts, fishing will continue to ensnare more gullible victims. Unscrupulous fishing tackle magnates will attract millions under the guise that "Fishing is Fun!" Decreasing water pollution will open new breeding grounds to potentional angling addicts. While some will perhaps be rehabilitated before it is too late, others will remain in a glazed-eyed existence while sending more and more orders to African Angle-worm firms in Nairobi, cowering before the sneering glances of fellow fishermen after fruitless expeditions to Argentina for Patagonian trout, and snarling menacingly at goldfish in pet store windows.

THE IMMIGRATION BILL

REMARKS BY CONGRESSMAN JOHN J. ROONEY

I have today realized a long cherished dream.

I am elated over the strides which this Congress and this Administration have taken to bring compassion and reason into the formulation of a new immigration law.

In spite of this country's having been built by the process of immigration, in spite of the fact that all of us in America are sons or daughters or descendants of immigrants, there are some throughout the country who would keep our doors closed to even those qualified and needed immigrants who would seek to share in our way of life. It is lucky indeed for this country that over the past decades such persons have been in the minority.

Where would we be in this space age if Enrico Fermi had been denied admission? Where would we be today without the contributions made by such men as Sikorsky and Sarnoff? How much we would have missed without the artistic gifts of Rubinstein, Stokowski, Caruso and the scores of great artists who adopted this country as their own. These foreign born scientists, artists and builders boing back as far as Pulaski and Von Steuben who aided in the birth of this nation are counted by the scores, but their children and their grandchildren who are the backbone of America today are legion.

I predict that in the generations to come this Bill passed by the House today will be alluded to as "The Historic Immigration Act of 1965." I am proud to share in the honor which Americans and our neighbors throughout the world will continuously accord this Congress for its farsighted action in giving this country a new law commensurate with its stature and position among the nations of the world. And I am grateful to the Honorable John W. McCormack of Massachusetts, Speaker of the House of Representatives, for the honor he conferred upon me by appointing me Chairman of the Committee of the Whole during consideration of this bill.

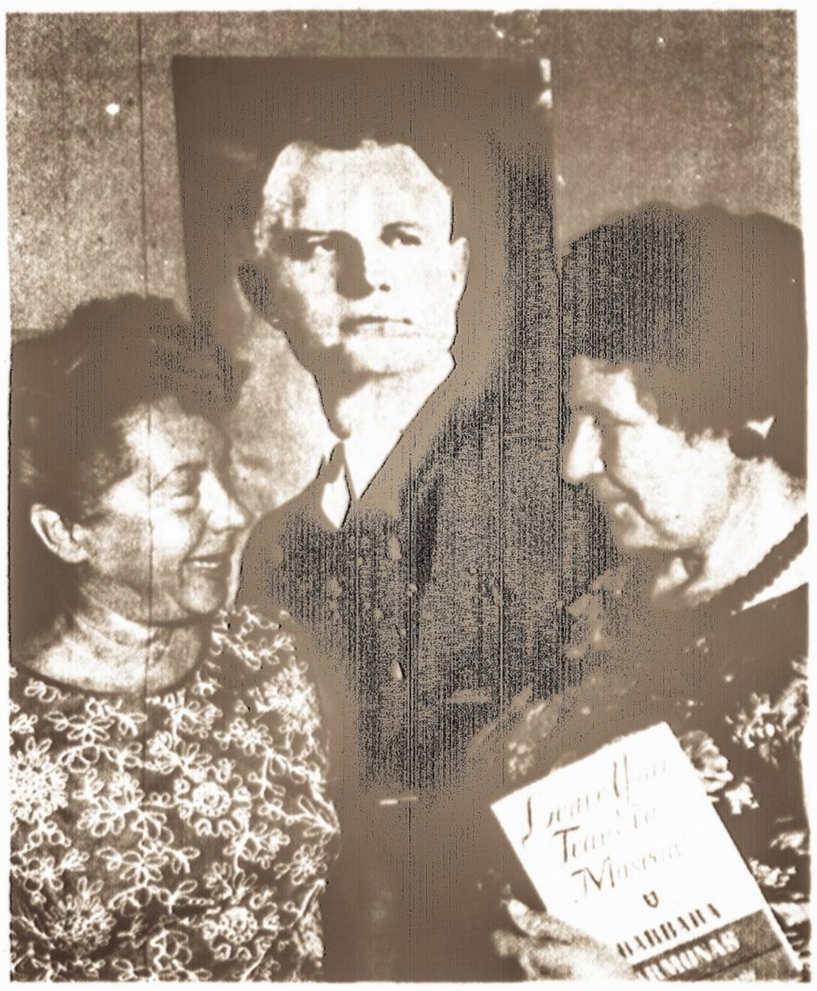

DEMIE JONAITIS, Vienybė's English Editor and Barbara Armonas (at right), discuss "Leave Your Tears in Moscos", a book which describes Mrs. Armonas' life as an exile in Siberia, as told to A. L. Nasvytis of Cleveland, Ohio. Your English Editor and Mrs. Armonas posed for this photograph at the desk of the late Juozas Tysliava in Vienybė. Demie Jonaitis translated into English "Tawa Nouson", one of the best poems by Juozas Tysliava to be published soon.

Photo by S. Narkėliūnaitė

COOKERY IN THE BALTIC COUNTRIES

Sauerkraut soups and salads; barley in main dishes; clabbered milk, icy cold, to be eaten alone or as a "dipping sauce" for boiled potatoes and other vegetables; sturdy salads of fish, potatoes and (or) vegetables -- these are some of the earmarks of the good food of the Baltic countries. There are Pirags, too (or Pierogs, or Pierozhki, as the case may be), little pastry envelopes that may be an accompaniment to a soup or may serve as main dish or dessert. Quantities of tea and coffee are consumed. Elegant torts and pastries accompany the beverages. There is a kinship in this cooking to that of German neighbors, Russian and Scandinavian folk. But there are variations, too, that make for distinctive dishes, a delight to the discriminating traveler.

Estonia, Latvia and Lithuania comprise the Baltic countries. Their winters are long, damp and cold, setting the pace for comforting, sturdy food. A fine reason, too, for warm liquors to set the blood a-racing.

Lithuania makes a whisky of potatoes, honey, spices and caraway. Krupnikas is a favorite liqueur. You will find a fermented honey mead called Midus. They say it is beloved of old warriors, but certainly it packs a mighty punch. Poland serves Krupnikof, a strong wine punch spiked with alcohol and honey. Vodka, of course, is as much at home as in its native Russia.

The seasoning of Baltic foods makes use of cinnamon, cloves, mace and nutmeg. In everyday use, too, are caraway and poppy seed for vegetables, meat mixtures and cheeses. Cardamon, a spice with a fragrance like that of rose petals, is a Baltic favorite for coffee breads, cakes and cookies, as it is in Scandinavian countries. Dill, fresh and dried, and dill seeds make interesting seasoning for vegetables, relishes and salads. A white bread, baked in Lithuania, is made with whole peppercorns and bacon cracklings scattered throughout the dough. It is typical of the emphasis on seasoning prevalent even in everyday cooking. And what a wonderful bread for the cocktail hour!

Soups are particularly good. Beet soup made with beets, dried mushrooms and sour cream may be served piping hot on winter days, but for steaming summer there is the inviting coolness of a sparkling, thin beet soup with floating cubes of crisp cucumber.

Salads are main dish affairs such as fish, vegetable or meat -- or they may be relish "side dishes" such as sliced cucumbers or beets in a dill vinegar dressing or in one of seasoned sour cream.

The famous turnovers of this region (referred to before as pirags) are envelopes of pastry filled variously with cabbage, cheese, meats or fruits. They vary in size, too, and are steamed. They can be served hot, plain, with a sprinkling of buttered crumbs or with sour cream.

Sour cream, by the way, is a national institution; the grace note for soups, gravies, main dishes and desserts. Clabbered milk is a favorite in homes of every income.

An amusing experience is the sight of decorative dishes prepared for feast days and holidays. The Easter lamb may be carved and molded in butter for the dinner table or baked in the form of a lamb cake. Rye bread may appear at the Christmas festival in the shape of a haystack or as a lifelike porker, complete to curling tail. A special barley bread is baked for Metinės, a celebration to welcome the beginning of spring.

The breakfast hours of all these countries may put many of us to shame. The first breakfast is usually a simple one, eaten between six and seven. By nine o'clock, with several hours of good work behind them, comes the second breakfast, hearty and filling. Dinner at two to three o'clock is followed by an afternoon snack served between four and five. The supper at eight or nine is a simple, light affair. Coffee is a preferred beverage in Estonia, Latvia and Lithuania.

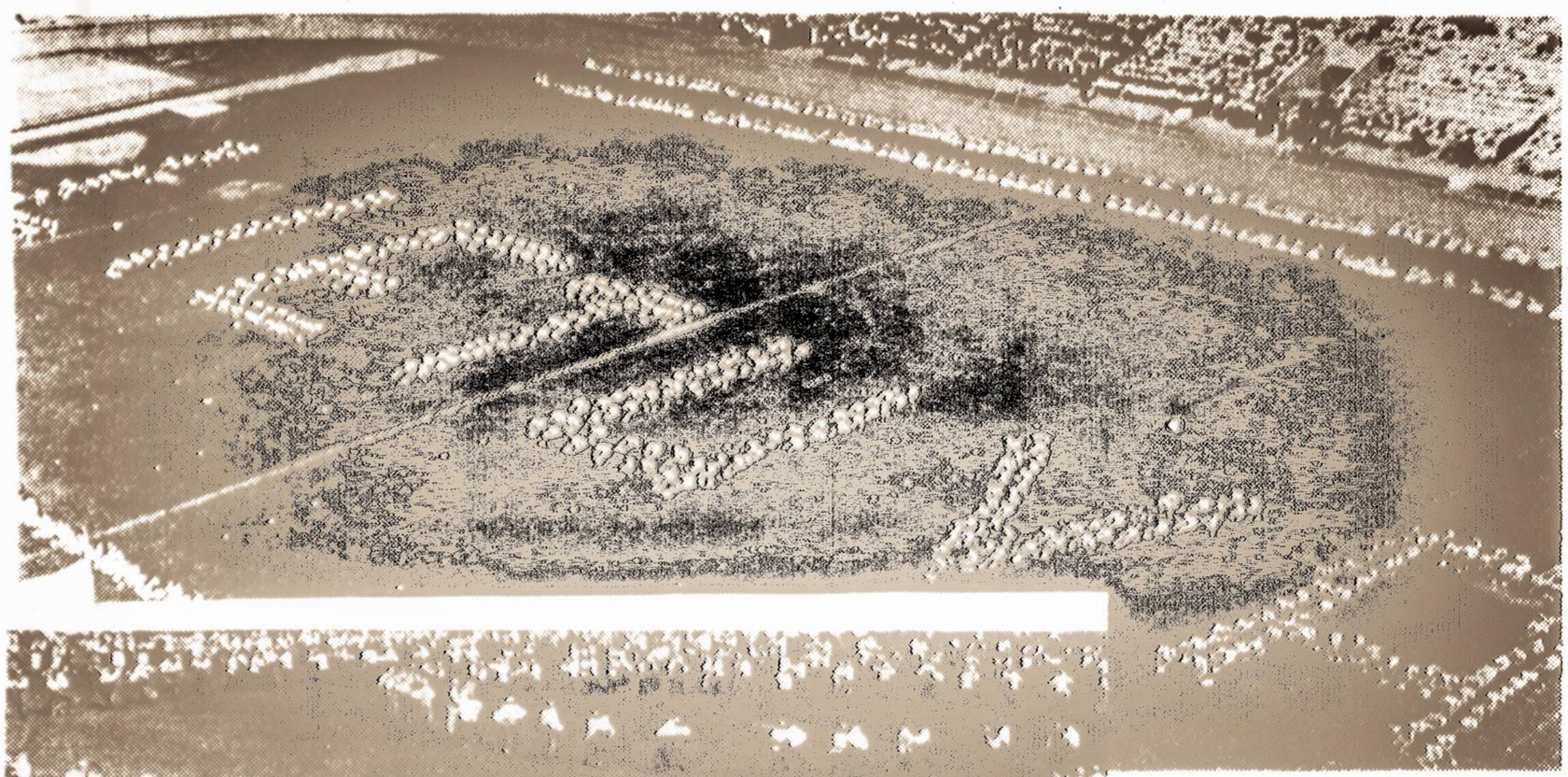

LIETUVA - (LITHUANIA) was spelled out by the dancers (at right) when they ended the song and dance festival in Vilnius, Lithuania this summer. What an effective finale this could have been at the Lithuanian Day Festival in the World's Fair Singer Bowl last year.

LITHUANIANS IN THE NEWS

TWO NOTEWORTHY PUBLICATIONS

Shakespeare has been recently translated into sensitive, delicate Lithuanian: The Sonnets by Sesplaukis-Tyruolis, and "Hamlet" by Nykos Niliunas. Both books would make excellent gifts, especially for our bilingual students.

THESIS

Our research-minded university students and graduates are invited to explore the fate of religion behind the Iron Curtain. For detailed information we suggest you apply to Mr. Richard Marshal, Jr. at 436 East 88th Street, New York 10028 (Tel. FI 8-5883).

WARM CONGRATULATIONS!

This year, four Lithuanian Franciscan priests-in-exile celebrate their 25th anniversary: the Reverends Leonardas Andriekus, Petras Baniunas, Viktoras Gidziunas and Jurgis Gailiusis. Some day (we hope -- in the near future) a book will be written about the contributions of each of these four men to the survival of Lithuania -- culturally, socially, spiritually, economically. Such a book, deserving a wide American audience, should no doubt be written in English.

OUR COURAGEOUS PUTNAM SISTERS

The Matulaitis Home is becoming a reality, thanks to the insight, compassion and effort of our Lithuanian nuns in Putnam, Conn. It will provide a lovely haven for aging Lithuanians who need care. Our Sisters need contributions to succeed with their project; won't you remember them with a check? Their address: Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn. 06260.

AUSTRALIAN LITHUANIANS HONORED

Four Lithuanians achieved honors in the intensely competitive Australian Fashion Fabric Design Contest. Leonas Urbonas walked off with the highest award, a gold medal and a substantial check.

OUR PHYSICIANS' CONGRESS

The fifth Congress of Lithuanian-American Physicians took place in Detroit, Mich., with numerous reports, particularly on the subject of cancer. The doctors attended religious services for their deceased colleagues.

We who read Lithuanian newspapers issued all over the world note the unusual number of our doctors-in-exile who die at the peak of their careers. Would they succumb like this -- if their lives had not been affected by Red carcinoma?

INTELLECTUALS' CONGRESS

This year the Santaros-Sviesos Congress convened at Tabor Farm in Michigan. Professor Algirdas Greimas, honored guest from Paris, presented a paper on "Ideologies and Myths." Author Algirdas Landsbergis discussed literature by exiled writers. Dr. Rimvydas Silbajoris described the situation of students in the Soviet and occupied Lithuania. We shall report in our next issue details of the penetrating thought with which our intellectuals confront the fear-frozen emotive attitudes of many of our Lithuanians.

MILDRED STENSLER from U. S. A. was applauded and cheered when she appeared on the podium at the song and dance festival in Vilnius, Lithuania. She is greeted by J. Svedas and K. Kaveckas, two leading choir masters of Lithuania.

A SCENE AT THE VILNIUS AIRPORT: friends and relatives await the arrival of Lithuanian tourists from the United States. Do they look any different from those of us who have been living in America or other parts of the world?

* ROJUS MIZARA is one of the first Lithuanian writers in U. S. A. honored by Lithuania's Writers Association in Vilnius. Eduardas Miezelaitis, the poet who visited America several years ago, is the Association's Chairman and named Rojus Mizara "Liaudies rasytojas" (the People's Writer). A testimonial dinner for Rojus Mizara was held in Brooklyn, N. Y. on September 5th.

Report on the Lithuanian Wayside Shrine

Vatican pavilion authorities have been as gracious as ever in granting favors to the Lithuanian Committee for the New York World's Fair. In addition to lending tools necessary to repair minor damage at the Shrine site, Mr. Kiernan, an executive director of the pavilion, donated spotlights that required replacement - "a donation to Lithuania's people" was the reply when questioned about the cost.

Inquiries as to what the general public thinks of Lithuania's "Pavilion" were conducted at the Cross site. It is evident that those persons who have read the brass plaque by the Shrine were more thoughtful than those individuals questioned before reading the text. In addition, the comments of people viewing the illuminated exhibit at night were even more favorable than those of persons interviewed during daylight hours.

A few of the comments made during the opinion poll:

A young lady held a religious sentiment - "deeply spiritual and symbolic." The only case of indifference came from a man who appeared limited in intelligence - "It looks O. K.". A young man studying at the Georgetown University saw political aspects in the exhibit - "Best piece of anti-Communist propaganda conceivable... a credit to those responsible." The old man of Austrian birth commented : "The folk art is truly unique and beautiful... to think that crosses like this were all over Lithuania... I've a mind to do some carpentry work and erect one on my property." A woman who said she was a Polish refugee stated "Much credit to you Lithuanians, why did not the Polish people put something at the World's Fair!" A nun commented with great interest - "How beautiful... but depressing that the Communists should have destroyed such beautiful shrines in Lithuania." A novel comment was made by two men and a woman who fled Castro's Cuba; the woman said: "these Lithuanians are not indifferent like so many of ours in Cuba." A Negro maintenance worker at the Fair said that he always makes certain that the area "is clean of trash... I like the spot." A World's Fair policeman stated that he starts his daily tour of the Fair with a visit to the Lithuanian Cross. Last of all, a gentleman taking a photograph of his family standing by the Cross and then another of the Cross itself said when interviewed "I'm not Lithuanian, but I can appreciate her problem... the kids will remember that the Fair had deep meaning as well as its light side."

It is evident that Lithuania's entry at the New York World's Fair has been seen by many. The thousands of photographs taken of the Cross is proof in itself. It is hoped that our Lithuanian -Canadian brothers find equally excellent representation at the Montreal World's Fair in 1967.

TONY SNIECKUS
Lithuanian Committee
for the World's Fair

STEBETOJO PASTABOS

Pastangos sugražinti Lietuvai nepriklausomybę veikia sąlygose, kurios panašios kai siekta sugražinti Lietuvai Vilnius. A. Merkelis rašo: "Kadangi visos pastangos taikiu būdu atgauti sostinę Vilnių baigėsi fiasco, teliko vienintėlė priemonė -- karas." Karas ir įvyko, bet vaisius buvo: Vilnius mūsų, Lietuva rusų. Ką kitas karas duotų?

•

Tautos himnas ragina iš praeities stiprybės semtis, bet mūsų spaudoje, deja, praeitis retai nušviečiama. Pavyzdžiui, pernai suėjo 50 metų nuo Amerikos lietuviams svarbaus Antrojo politinio seimo New Yorke, kurio pasėkų tarpe buvo politinis tautininkų susiorganizavimas Sandaros organizacijoj. Suėjo 50 metų ir mūsų politiniams katalikams, svarbaus jų seimo Chicagoje. Draugas jį trumpai paminėjo. Vienybė, kaip ištikimas Amerikos lietuvių laikraštis, paskelbė apie Antrąjį seimą eilę straipsnių, atremtų to meto istorijos šaltiniais. Tiesa, atsiliepė ir Naujienų redaktorius, seimo dalyvis, bet atsiliepė keistai: visus istorijos šaltinius pavadino "melu," nors nepasakė, kur rasti "teisingų."

•

Šiemet sueina 50 metų rusų-japonų karui. Princetono u-to leidykla ta proga išleido prof. White veikalą The Diplomacy of the Russo-Japanese War. Karas palietė ne savo noru jame dalyvavusius lietuvius, be to, pastumėjo mūsų tautos politinį ir tautinį subrendimą. Ar turime žmonių parašyti išsamesnę studiją lietuvių kareivių išgyvenimų? Gal kai kurių pagrindinių įžvilgių rastų prof. White veikale?

Įvairios lietuviškų studijų savaitės stovyklose ir kitur, be abejojimo, dalyvius laikinai, tarytum, perkelia tėvynėn ir pateikia progų šeimyniškai pasikalbėti tautai skaudamais klausimais. Deja, studijos teapima maželytę išeivių dalį. Galima sakyti, tik "grietinėlę" -- intelektualinę "poniją." Gvaldomi dalykai, tačiau, būtų naudingi platesnės visuomenės mintims bei jausmams. Deja, mūsų spaudos puslapių negausu ir tie dažnai prikimšti pamokų Amerikai kaip užsienio politiką vesti, ar susirūpinimu ispanų, francūzų ir kitų kitataučių literatūromis. Lietuviški dalykai vis užpečkyje.

•

Pernai būrys įvairių žinovų nuvyko į dzūkišką Zervynų apylinkę prisirinkti tautosakos ir kitų dalykų. Išleido, rodos, ir veikalą. Šiemet 60 žinovų "kompleksiniai" nugulo Dveniškių apylinkę ir prisirinko liaudies dainų, meliodijų, tarmiškų posakių bei žodžių; be to, apklausinėjo 600 šeimų apie jų buitį bei gyvenimą. Reiškia, prisirinko sociologijos mokslui reikalingų faktų. Ar juos tinkamai paskelbs, nežinoma, nes marksistai iki šiol, paprastai, sociologijos mokslus neigia.

•

Amerikon atvykusi buvusi Sibiro tremtinė, senutė St. Rūkienė Drauge pasakoja: "Vilniuje daug studentų. Visi kalba lietuviškai ir Gedimino sostinėje puoselėja bei saugo motinų kalbą. Jų šokių ir dainų ansambliai bei sporto grupės gražiai atstovauja tautai šventėse. Tai Vilniaus aukštųjų mokyklų pažibos." Bet patark tas pažibas atkviesti Amerikos lietuviams pasididžiuoti bei pasigardžiuoti, tai iš visų veiksnių bei patriotinės spaudos sulauksi tokios pylos, kokios prof. Kolupaila sulaukė iš poeto Aisčio!

•

Vieną dieną Romoje gyvenąs tėvas marijonas kun. dr. Juozas Vaišnora Drauge pareiškė, kad Vilniuje gyventojų 60 nuoš. esą — rusai. Kitą dieną iš Lietuvos neseniai atvykusi St. Rūkienė, tame pačiame Drauge, teigia, buk rusų Vilniuje tik 30 nuoš. Taigi, skaitytojau, ir pasirink tarp Romoje gyvenančio teologijos daktaro ir Lietuvoje gyvenusios senutės lietuvės!

DĖL LAPIENĖS PRANEŠIMO

PRANĖS LAPIENĖS pranešimas Vienybės bendradarbių suvažiavime, nuo pradžios iki paskutinio paragrafo buvo suredaguotas iš jos gautų laiškų nuo įvairių lietuvių, gyvenančių Amerikoje. Ji pabrėžė, kad kai kurių pavardės labai gražiai atžymėtos Lietuvių Enciklopedijoje. Naujienos ir kiti laikraščiai visų laiškų ištraukų žodžius priskyrė Pranei Lapienei, lyg tai būtų buvę jos pareiškimai.

Turbūt Vienybės redakcija kalta, kad prie tų laiškų ištraukų nepridėjo kabučių, bet žinant kokius melus kai kurie mūsų laikraščiai skleidžia prieš Vienybę, mes manome, kad ir tai nebūtų padėję tų laikraščių redaktoriams padaryti teisingas išvadas. Tai dar vienas pavyzdys, kaip neetiškai elgiasi Naujienų ir kitų laikraščių redaktoriai.

Mes

Atkelta iš 4 psl.

John Carrol u-te, Papas, anądien kalboje šitaip apibūdino: Rusų-kinų tarpusavio ideologinė kova, ekonominė krizė, literatūros sustingimas, kolonijinė priespauda vieną gražią dieną komunistų diktatoriams sprogs veiduose, nors prigavinga propoganda siekia pasaulį įtikinti, kad taip nebus. Mano nuomone, sovietų imperijoj sparčiai tvinksta srovės, kurios komunistiniu melu nebenori gyventi. Labai gali būti, kad pati sovietinė švietimo sistema jau priauklėjo komunistų partijos viršūnei staigmenų, dėl kurių diktatūra jau nebeįstengia kūnų ir sielų valdyti."

•

Nėra abejojimo, kad srovė tvinksta ir Lietuvoje, bet sociologas dr. Čeginskas studijų savaitės lankytojams Vokietijoje pripažino, kad, kiek tai liečia Lietuvą, mes nieko nežinome. Kodėl? Vien dėlto, kad negerbiame plačių, tautinių liberalinių pažiūrų ir neieškome žmogus su žmogumi, lietuvis su lietuviu santykių. Aną dieną National Strategy Information centro New Yorke vedėjas, Frank Barnett pareiškė mintį, kuri gal labai tiktų ir mūsų išėjusiems negrįžti veiksniams. Jis įspėjo amerikiečius: "Jei Amerikai ištikrųjų bus lemta būti komunistų apsuptai ir prie sienos prispirtai, tai jos antkapiui gal tiktų žodžiai: Čia ilsisi vienintėlė civilizacija, kuri nugaišo savo pajėgumo žydėjime, to pajėgumo nepanaudojusi. Jos piliečiai buvo gabūs kits kitą paveikti pakeisti rūkomų cigarečių rūšį, bet nebuvo gabūs nepasiduoti būti ant pirštų raičiojami dalykais, kurie buvo jų gyvybės pagrindas ir išganymas. Čia amžinai ilsisi geri žmonės, nenorėję nieko valdyti ir norėję visus mylėti. Čia kūnas kilnaus Vyties, kuris, nežiūrint silpnybių, buvo kilniausias visų ratelyje, bet leido nepavartotam kardui surūdyti ir todėl pasmerkė žmoniją tūkstančiui metų rusų lokio ir kinų drakono tamsai."

•

Paryžiuje gyvenąs pulk. J. Lanskoronskis Vokietijoj susirinkusiems lietuviams priminė "vienybišką" (ir V. Banaičio) pažiūrą, kad "Lietuvos komunistų partijoj esama ir tokių narių, kurie stengiasi atlaikyti lietuviškas pozicijas." Kanados Nepr. Lietuva, skelbdama atstatytos Trakų pilies vaizdą deda parašą: Ji buvo remontuojama dar prieš okupaciją, bet pilies restauracija baigta bolševikų okupacijos metu. Už tai Paleckis ir Sniečkus iš okupanto gavo stiprios pylos." — Bet "atlaikė lietuviškas pozicijas"?

•

Kaip dr. Čeginskas pripažino — "nieko nežinome." Mat, mūsų profesionalai didžiuojasi važinėti po visą Europą, bet neužsuka į Vilnių. Aną dieną skaitėme, kad lietuvis kunigas važiuoja 30-čiai dienų į Meksiką, tirti Šv. Marijos pasirodymą Guadelupoje. Ar turime bent vienas, kuris drįstų nuvykti žvilgterti į Skiemonis, ar Žemaičių Kalvariją? Jei ten tikėjimo laisvė, (kaip Mizarienė savo knygoje rašo), tai jam nieko neatsitiks. Jei laisvės nėra, jis sugriš mums papasakoti. O Meksikos šventovėmis tegul meksikiečiai rūpinasi.

Iš kairės ir iš dešinės

Atkelta iš 4 psl

Tiesa, ir mes tokio elemento sutinkame. Bet netiesa, kad tik toks elementas kiekvienam po kojų tesipainiotų. Pagal Laurinčiuką, Amerikoje tarybinės santvarkos išsiilgę laukia indėnai, negrai, dauguma farmerių, juodo darbo darbininkai ir t. t. Įdomus atradimas.

Už tokį įdomų veikalą galėtų būti atlyginama taip: koks nors kapitalistinis davatka turėtų kaip nors dasigauti ligi tarybinio krašto, kurį laiką ten pavandravoti ir paskui Amerikoje išleisti įspūdžių a la Kuraitis knygą vardu "Išvirkščias rublis." Tada būtų įvykdyti kultūriniai mainai nei vienam partneriui neapsigaunant.

SUKAKTUVINIAI PAŠTO ŽENKLAI.

Pabaltijo kraštų sutarybinimo 25 metų sukakčiai atžymėti Tarybų Sąjunga išleido tris pašto ženklus, po vieną kiekvienai respublikai. Sovietinių pašto ženklų išleidžiama labai daug, dauguma jų yra gražūs. Pabaltiečių ženklai dėl to verčia nustebti.

Estai savo pašto ženkle rodo dainų šventės Talline estradą. Kadangi ir Talline ir Vilniuje dainų šventės estradas dirbdino tie patys inžinieriai, tai tos estrados į viena kitą panašios, kaip du vandens lašu. Tarybinei Estijai nėra charakteringa dainų švenčių rengimas, nes tai yra estuose jau visą šimtmetį išgyvenusi tradicija. Ką galėtų parodyti estai iš 25 metų savo tarybinio gyvenimo?

Latvių pašto ženkle matome saulę su į visas puses nusidriekusiais spinduliais. Pašto ženklo formatas ir piešinys primena saule ornamentuotą diržo sagtį. Maždaug tokią, kaip vokiška su įrašu "Gott mit uns." Kur latvių 25-kių tarybinio gyvenimo metų laimėjimai?

Lietuvių pašto ženklas geriausiai pavyko: atvaizduota tautiniais drabužiais aprengta mergina. Piešinys toks, kad tiktų etikete muilui ir saldainiams. Kadangi lietuvaičių su tautiniais drabužiais būdavo prisiauginama ir netarybiniais laikais, o taip pat ir išeivijoje, tai ir prie šio pašto ženklo styro klausimas: kur tarybiniai laimėjimai?

Į 25 metų sukakties iškilmes Vilniuje Lenkija nusiuntė partijos sekretorių iš Bielostoko. Į nepriklausomos valstybės sostinę būtų neabejotinai siuntę delegatus iš Varšuvos, pagal rangą. Matyt, tarybinės respublikos statutas, lenkų akimis, prilygsta tik Bielostoko statusui Lenkijoje. Tai ir Maskvos gaminti pabaltiečių pašto ženklai tėra lyg kokie Washingtone išleistieji Nebraskos "statehood" paminėjimui.

Reikia manyti, kad Lietuvoje ir visuomenė ir valdžios žmonės geriau pasijustų, jei jų respublika būtų tikra respublika.

MUMS RAŠO

New Yorke yra daug lietuvių, kurių tarpe randasi nemažai pramonininkų bei profesijonalų. Bet atvykusiam iš kitur lietuviu iš bet kurios J. A. Valstybes labai sunku juos surasti.

New Yorkas yra didžiausis keleivių centras -- čia atvyksta keliauninkai iš viso pasaulio. Atkeliauja ir daug lietuvių, kuriems būtų miela su savo tautiečiais susitikti ir saviškiams savo "bizį" duoti. Vienok jie sunkiai surandami del to, kad keliauninkas nežino kur jie yra ir kaip juos pasiekti.

Būtų pagirtinas dalykas jei lietuviai pramoninkai skelbtūsi 'lietuviškoj' spaudoj nurodydami kaip juos galima nuvažiuoti.

Pavyzdžiuj, man teko 7 kartus su automobiliu atvykti į New Yorką ir pravažiuoti 'pro "Three Joes" gazolino stotį, nežinant' jog tai lietuviška įstaiga. Tą žinią suradau skaitydamas Vienybę.

L. P. URBAN

Dayton, Ohio

VIENYBĖ - GERIAUSIA DOVANA - BET KURIA PROGA. PRENUMERUOKITE VIENYBĘ!

Vienybės redaktorius Chicagoje Edvardas Šulaitis apsilankymo metu pas Jungtinių Tautų bibliotekos direktorių L. Vladimirovą.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Svečiuose pas Jungtinių Tautų bibliotekos direktorių

EDVARDAS ŠULAITIS

Gal būt svarbiausiąjį postą Vakarų pasaulyje iš lietuvių tarpo turi Lietuvos mokslininkas Levas Vladimirovas, kuris yra Jungtinių Tautų Hammarskjoldo vardo bibliotekos New Yorke direktorius.

Su šiuo mokslo vyru teko susitikti jo raštinėje, esančioje 6 aukštų (3 yra žemėje ir 3 viršuje) pastate, kuris yra prisiglaudęs prie kitų Jungtinių Tautų rūmų. Jis tuomet buvo neseniai sugrįžęs iš apie 2 mėnesius trukusios tarnybines ir dalimi pramoginės kelionės po Lietuvą ir kitus Europos kraštus.

Pradžioje Vladimirovą teko pasveikinti su naujai įgytu istorijos mokslų daktaro laipsniu, kurį jis gavo prieš porą mėnesių Vilniuje, apgynęs tezę "Bibliotekų istorija Lietuvoje iki 1917 metų." Taip pat iš Lietuvos jis parsivežė ir Vilniaus universiteto mokslinės bibliotekos (Vladimirovas yra buves jos vedėju) nuotraukų, kurios dabar puošia jo centrinę raštinės sieną.

ATSAKINGOS PAREIGOS

Pokalbio dalyvis papasakojo apie savo atsakingas pareigas. Jam tenka rūpintis išorine bibliotekos administracija (vidine rūpinasi jo pavaduotojas). Tenka palaikyti ryšius su kitomis Jungtinių Tautų bibliotekomis. Be New Yorko, dar viena centrinių bibliotekų yra įsikurusi Genevoje, kur paskutinės kelionės metu teko jam lankytis. Visame pasaulyje yra apie 250 depozitarinių JT bibliotekų, su kuriomis tenka palaikyti artimus ryšius. Dr. Vladimirovo nuopelnu neseniai ir Vilniaus biblioteka pradėjo gauti Jungtiniu Tautų medžiagą.

New Yorko biblioteka naudojasi JT sekretoriatas, delegacijų nariai, misijų personalas. Taip pat ir rašantieji įvairius mokslinius darbus pašaliniai žmonės su leidimu gali medžiaga pasinaudoti. Dr. Vladimirovo vadovaujama biblioteka turi šimtus tarnautojų. Jis pats šiuo metu ruošia New Yorko JT bibliotekos ir kitų bibliotekų "Directory." Šalia to -- laisvalaikio metu rašo knygą apie Amerikos bibliotekas, kurią yra užsakiusi viena Sov. Sąjungos mokslo literatūros leidykla.

Šiose savo pareigose dr. Vladimirovas jau išbuvo daugiau negu metus laiko. Nors sutartį šiam darbui pasirašė 3 metams, tačiau, kaip jis sako, jis jau gavo pasiūlymą čia pabūti dar vieną terminą. Pati darbo pradžia buvusi sunkoka, tačiau jau dabar susipažinęs su pareigomis ir svarsto pasiūlymą dėl tarnybos New Yorke prailginimo.

LIETUVOS BIBLIOTEKŲ PADĖTIS

Dr. Vladimirovas nupasakojo apie platų susidomėjimą bibliotininkyste šių dienų Lietuvoje. Dabar Vilniaus universitete veikia atskira bibliotininkystės katedra, kuri nuo 1951 metų išleido apie 400 specialistų. Šios srities žinovų pareikalavimas vis didėja, nes bibliotekų tinklas vis plečiasi.

Jo turėtąjį postą -- Vilniaus universiteto mokslinės bibliotekos vedėjo pareigas dabar eina jo buvusi mokinė, I laidos absolventė Stasė Vaidinauskaitė.

Jis taip pat perdavė įdomią žinią, jog netrukus Amerikoje viešės Vilniaus universiteto rektorius dr. Kubilius -- matematikos ir kibernetikos žinovas. Jis čia lankysis JAV mokslo įstaigose, kur jis jau yra pažįstamas, kadangi dr. Kubiliaus viena mokslinė knyga jau yra išėjusi anglų kalba.

Nežiūrint dr. Vladimirovo mokslinių pareigų, jis yra buvęs ir dar tebėra didelis sporto entuziastas. Jis nuolat seka Vienybės sporto skyrių, domisi Lietuvos ir išeivijos sporto gyvenimu.

Šią vasarą lankydamasis Lietuvoje, jis nepraleido progos pamatyti Vilniaus Žalgirio futbolo rungtynes. Pasidžiaugė, jog Žalgiriui dabartiniu metu geriau sekasi, ir mano, kad komanda jau pergyveno krizę. Taip pat vieną kartą stebėjo ir New Yorko lietuvių futbolo komandos pasirodymą, nors teigia, jog Vilniaus Žalgirio ir newjorkiečių lietuvių žaidimo visiškai negalima lyginti.

Dr. Vladimirovas dar gerai atsimena šachmatininkus P. Tautvaišą ir P. Vaitonį, su kuriais jam yra tekę žaisti Kauno universitete. Taip pat prieškariniais metais jis pasižymėjo kaip irkluotojas Neptūno klube; be to, žaidė ir futbolą, Ir dabar dar vis Lietuvoje pasirodo futbolo aikštėje, kuomet būna kultūros darbuotojų tarpusavio rungtynės.

UŽ IŠEIVIJOS LIETUVIŲ IR LIETUVOS KULTŪROS SRIČIŲ SPECIALISTŲ BENDRAVIMĄ

Dr. Vladimirovas, kiek tik leidžia laikas ir sąlygos, stengiasi sekti Amerikos lietuvių spaudą ir čia išeinančias knygas. Kai ką iš leidinių bando rinkti, ypatingai liečiančius mokslinę sritį.

-- Kuomet perėmiau dabartines savo pareigas, reikėjo prisiekti kad nepolitikuosiu, -- ramiai dėstė simpatiškos išvaizdos mokslininkas, tačiau kultūrinėje srityje man mieli yra visų lietuvių laimėjimai. Aš manau, jog Amerikos lietuvių lituanistai galėtų Lietuvoje pasirodyti su paskaitomis, būtų galima rengti dailės parodas vieni pas kitus ir panašiai.

Jis net pažymėjo, jog tokiame bendravime kartais jis galėtų tarpininkauti, jeigu būtų reikalas.

Dar papasakojo apie savo 11 metų amžiaus dukrelę, kurią šią vasarą atsivežė iš Lietuvos. Ją galvojo leisti į JT mokyklą New Yorke, tačiau kiek baimina New Yorko klimatas ir galimas daiktas, ji rudenį grįš atgal į Lietuvą. Kartu su Vladimirovu New Yorke taip pat gyvena ir jo žmona Irena.

Voronežo rusų teatras lankė 30 Lietuvos vietų, vaidindamas Radzinskio "104 puslapiai apie meilę." Tą patį veikalą statė ir Vilniaus studentų akademikų grupė, todėl žiūrovai galėjo palyginti. Lietuvą lanko gudų teatras, kuris, tarp kitko, vaidina ir Šekspyro "Karalių Lyrą."

Vokietijoje

* NAUJAS GYDYTOJAS. Adolfas Šležas liepos mėn. pabaigoje Mainzo universiteto medicinos fakultete labai gerai užbaigė laikyti valstybinius egzaminus. Daktarato darbą jau buvo paruošęs prieš egzaminus. Naujasis gydytojas yra gimęs 1924 m. Žemaitijoje. Medicinos studijas buvo pradėjęs Tubingene prieš išemigruodamas į JAV. Prieš keletą metų kartu su žmona atvyko Vokietijon tęsti studijų. Studijų metu nebuvo užsidaręs vien universitete, bet aktyviai dalyvavo Vokietijos lietuvių visuomeniniame gyvenime. Žmona su dukrele Silvija pernai sugrįžo atgal į Chicagą.

* BUVUSIŲ MOKINIŲ SUVAŽIAVIMAS. Lietuvių Vasario 16 Gimnazijoje liepos 23-25 d. d. įvyko suvažiavimas klasės, kuri baigė gimnaziją 1964 m. Suvažiavimą organizavo Regina Mariūnaitė, studijuojanti Clevelande. Dalyvavo 15 buvusių klasės mokinių ir dar kita tiek svečių, taip pat buvusiųjų Vasario 16 gimnazijos mokinių. Kurie gimnaziją baigė su brandos atestatais, studijuoja universitetuose, išstoję iš žemesniųjų klasių kai kurie lanko įvairias specialias mokyklas, pora jau yra įsigiję profesijas, keletas dirba įvairiose darbovietėse.

Suvažiavusiems susirinkimui vadovavo studentas Petras Vaitiekūnas, kalbas pasakė gimnazijos direktorius kun. Br. Liubinas ir buvusieji klasės auklėtojai, mokytojai S. Antanaitis ir Stp. Povilavičius. Šeštadienio vakaro laužą vedė buvęs gimnazijos mokinys Algis Vitkus. Stud. Petras Vaitiekūnas visų dalyvių vardu dėkojo PLB Vokietijos Krašto Valdybai už suvažiavimo globą.

Rygoje įvyko Pabaltijo mokslininkų ir ekonomistų konferencija, išklausiusi 25 pranešimus.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas EV 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS
ir kitokioms pramogoms.
Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA
Patarnauja perkant ir parduodant namus, apdraudimo reikaluose, užpildant taksus.
ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU
Parduoda bilietus visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas.
MONEY ORDERS.

87-09 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.

Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v.v.

Sportinės nuotrupos

Edvardas Šulaitis

Lietuvių sportininkų vardas pastarosiomis savaitėmis vėl plačiai nuskambėjo Europos sporto spaudos puslapiuose, kuomet Vilniaus Žalgirio moterų aštuonvietė ir vyrų keturvietė (be vairininko) valtis laimėjo Europos čempionų vardus. Šias pergales lietuviai iškovojo Duisburge, Vakarų Vokietijoje, vykusiose Europos moterų ir vyrų akademinio irklavimo pirmenybėse.

Moterų aštuonvietę, kurios treneriu buvo E. Vaitkevičius, sudarė: Irena Bačiulytė, Sofija Korkutytė, Leokadija Semaško, Aldona Margenytė, Rita Tamašauskaitė, Stasė Bumbulytė, Aldona Čiukšytė. Jos visos gavo medalius.

Vyrų keturvietė valtis, kurią sudarė buvusios garsiosios Žalgirio aštuonvietės nariai: Z. Jukna, A. Bagdonavičius; J. Jagelavičius, V. Sterlikas, baigmėje įveikė V. Vokietijos, Šveicarijos, Olandijos, Italijos, Anglijos atstovus (jie išsirikiavo tokia tvarka) ir taip pat buvo apdovanoti auksu.

Vyrų aštuonviečių valčių lenktynėse pirmąją vietą nugriebė vokiečių Raceburgo klubo komanda. Maskvos irkluotojai liko antroje vietoje, o trečiais atplaukė Tokijo olimpijados laimėtojai -- JAV Vesper irkluotojai.

•

Lietuviai sportininkai taip pat pasirodė ir pasaulio studentų žaidynėse (universiadoje) Budapešte. Sov. Sąjungos vyrų krepšinio rinktinėje (ji laimėjo II vietą du kartus pralaimėjusi čempionų vardus iškovojusiems amerikiečiams) žaidė ir du lietuviai -- Kauno Žalgirio komandos nariai: M. Paulauskas ir V. Sarpalius.

Vilniaus sportininkas Kęstutis Orentas rungėsi 5,000 metrų bėgime. Čia jam nekaip sekėsi, nors sugebėjo iškovoti garbingą IV-tą vieta. (laikas -- 13 min. 55.6 sek.). Pirmuoju buvo nedaug žinomas japonas Savaki (13 min. 45,2 sek.).

•

Universiadoje daugiausia aukso medalių sugriebė šeimininkai -- vengrai (16), antroje vietoje liko amerikiečiai (14), trečioje -- Sov. Sąjungos atstovai (13).

Dvi Lietuvos krepšininkes laimėjo aukso medalius Europos merginų (jaunių) krepšinio pirmenybėse. Sov. Sąjungos merginų krepšinio komanda, kurioje šios merginos žaidė, Sofijoje įvykusiose Europos pirmenybėse užėmė I vietą. Tai vilnietė L. Vinčaitė ir kauniete R. Garbatavičiūtė. Pirmoji iš jų pasirodė kaip geriausia pirmenybių metikė, komandai pelniusi 83 taškus. Lemiamose rungtynėse Sov. Sąjungos krepšininkes įveikė Čekoslovakiją 72:64. Sov. Sąjungos rinktinę šioms pirmenybėms ruošė pasižymėjusi krepšininkė G. Sviderskaitė.

•

* P. KNIEŽA (Vilniaus Dinamo) laimėjo daugiadienes dviračių lenktynes "Aplink Tarybų Lietuvą." Jis 833 kilometrų ilgumo distanciją įveikė per 20 val. 51 min. 44 sek. Antruoju, atsilikęs 4 minutėmis, atvažiavo kaunietis A. Kazlauskas. Lenktynės vyko septyniais etapais.

* VILNIAUS Žalgirio futbolininkai, žaidžiantieji Sov. Sąjungos A klasėje, savo grupėje įšsimušė į ketvirtą vietą.

* NEW YORKO ATLETŲ Klubo futbolininkams nepasisekė ir antrose pereinamose rungtynėse. Po pralaimėjimo prieš Yonkers (1:2), jie prakišo ir Haledon vienuolikei. Šį kartą pralaimėjimas buvo skaudesnis -- 3:7. Pirmasis kėlinys baigėsi taikiai -- 1:1. Pas LAK paskutinėse rungtynėse žaidė: Jankauskas, Kulys, Remėza, Trampas, Budraitis, Kalina, Vasiliauskas, Vainius, Klivečka, Malinauskas, Budreckas, Bileris.

* ROBERT FISCHER, 22 metų amžiaus Amerikos didmeisteris, žaidžia Havanos (Kuboje) tarpt. šachmatų turnyre, skirtame Casablankos atminimui. Kadangi jam Valstybės Departmentas nedavė leidimo ten nuvažiuoti, jis prieš savo varžovus žaidžia telefono pagalba. Jis ėjimus daro Marshall šachmatų klube New Yorke ir iš ten telefonu jie perduodami į Havaną. Fischer laimėjo du pirmuosius susitikimus ir yra vienas iš šių pirmenybių favoritų (dalyvauja 22 žaidėjai iš 15 kraštų). Čia žaidžia ir R. Cholmovas, kuris apie 10 metų yra gyvenęs Lietuvoje ir nekartą laimėjo Lietuvos pirmenybes (dabar jis gyvena Rusijoje).

Vilniaus Žalgirio irkluotojos, iškovojusios Europos irklavimo pirmenybes.

HUMORAS

Svečiuose prie vaišių stalo berniukas klausia šeimininkę.

-- Teta, jūs dirbate malūne?

— Ne, vaikeli, įstaigoje.

-- O mama sakė, kad jūs amžinai liežuviu malate ir malate.

•

Vaikinas ateina pas merginą. Jos maža sesutė, sukinėdamasi apie svečią, klausia:

— Dėde, jūs fokusus daryti mokate?

-- Ne.

-- O tėtė moka. Jis sakė -- padarys taip, kad jūs išlėksite iš čia kaip kamštis.

•

Pas jauną merginą pradėjo lankytis senbernis. Mažas broliukas, pasiėmęs savo kibiriuką ir šluotelę, ėmė sekioti paskui jį. Senberniui tas nepatiko.

-- Ko tu čia dabar slampinėji paskui mane?

— Mama sakė, kad iš jūsų smėlis byra.

ATSIPRAŠĖ

Jaunas vyrukas paklausė vieną poną:

-- Kas tai per žmogus su tokia kvaila fizionomija?

-- Tai mano brolis.

— O! -- sumišęs sušuko jaunuolis. -- Aš atsiprašau. Jūsų brolis! Na, iš tikrųjų, tai jūsų brolis. Jis taip į jus panašus!

Nevystanti garbė.

PARDUODAMAS labai gražus vienos šeimos namas Brooklyne, Highland Parko rajone. 4 miegamieji kambariai, (sun-room) saulės kambarys ir daug patogumų visame name. Telefonuokite: AP 7-1246.

Lietuviai dažnai ieško namų Highland Blvd. rajone. Vienybės kaimynystėje yra labai gražus namas pardavimui. Telefonuokite R. Povilauskui, AP 7-5606. Jisai suteiks daugiau informacijų.

Lietuviai Advokatai

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. AP 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
Jackson Heights, N.Y.
Tel. NEwton 9-6620

Park Florist
Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.
MATTHEW IR ADELĖ MAŽEIKAI
Savininkai
80-15 Jamaica Avenue, Woodhaven 21, N. Y.
Telefonas: VIrginia 9-3112

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME
ALB. BALTRŪNAS-BALTON
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO ĮSTAIGA
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.
ANITA R. GARSZVA JOHN A. PAULEY
231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 8-9770

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

* URŠULĖ BACEVIČIENĖ savo namuose surengė šeimyninį pobūvį jos sūnui majorui Algirdui (neseniai grįžusiam iš Vietnamo) ir jo šeimai atvykus atostogų į New Yorką. Šiomis dienomis majoras Bacey išvyksta tolimesnei tarnybai į Texas valst.

* MOTERŲ VIENYBĖS socialis susirinkimas įvyksta rugsėjo 21 d., o ne 15 d., kaip buvo pranešta pereitame Vienybės numeryje.

* PRANAS DAILIDĖ, 76 m. amžiaus, mirė rugsėjo 1 d. po ilgos ir sunkios vėžio ligos. Velionis gyveno Syracuse, N. Y. Jisai yra buvęs Lietuvos Žinių ir Lietuvos redaktorium, buvęs Eltos direktorius ir Lietuvos užsienio reikalų ministerijos pareigūnas. Į Ameriką atvyko 1947 m. iš Švedijos. Syracuse u-te buvo rusų kalbos instruktorius.

* KAZYS MACKEVIČIUS mirė rugp. 28 d., giliame nuliūdime palikdamas motiną, brolius Bronių ir Vladą, seseris Marytę ir Stasę. Laidotuvėmis rūpinosi S. Aromiskis.

* JONAS GRYBAS, neseniai lankęsis Lietuvoje parsivežė įdomių filmų, kurias demonstruos rugsėjo 26 d. (3 val. p.p.) F. Bručo salėje, Woodhavene. Vienoje iš jo filmų bus parodyta kaip Lietuvoje minėjo Donelaičio 250 m. gimimo sukaktį.

* MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS nauji mokslo metai prasidėjo šeštadienį, rugsėjo 11 d.

* VIENYBĖS REDAKTORĖ S. Narkėliūnaitė šį savaitgalį su philadelphiete p. Trauniene grįžta iš Lietuvos, kur jos išbuvo dvi savaites lankydamos gimines ir pažįstamus.

Lietuvos Atstovas Washingtone ir ponia Kajeckienė atvykę į Pabaltijo Lietuvių Dieną Pasaulinėje Parodoje rugsėjo 5 d., apsilankė ir Better Living Centro paviljone, kur išstatyta lietuviškų lėlių kaimo vestuvės. Kairėje - Aldona Šertvietytė-Savičiūnas, kuri dirbo Lietuvos paviljone 1939 m. Pasaulinėje Parodoje.

C. Binkins nuotrauka

Veidu į Lietuvą

Prof. Algirdas J. Greimas rugsėjo 3 d. Carnegie Endowment salėje New Yorke pradėjo paskaitą pastaba, kad jam liūdna matyti tiek gausiai susirinkusių lietuvių, kurių vieta ne čia... Kur jis bebūtų buvęs, ar prie Eifelio bokšto ar prie Niagaros Krioklio, ar prie Egipto piramidžių, visur jam kildavęs klausimas, ar jis čia esąs, ar tik jo pavidalas, nerandantis vietos; ir prisimindavęs tada Kazį Borutą:

Oi varna, varna, sese pilkoji,
Koks gi velnias čia nesė tave?
Čia tau ne tėviškė mano zalioji,
Osianti, ūžianti, tanki giria.

A. J. Greimas paskaitoj iškėlė ir aptarė eilę pabėgėliam aktualių problemų, pirmiausia aptardamas juos pačius.

Pasaulinė pabėgėlių istorija liūdna. Juos visus apibūdina Prancūzų Revoliucijos metu atsiradęs posakis - jie nieko neužmiršo ir nieko neišmoko. Pabėgėliai nevienodi: vieni bėgo, kad keistų politinės kovos pozicijas, kiti - kad įsikurtų svetimam krašte. Čia iškyla didžioji bėglių problema: kaip Eldorado ar laimės ieškotojus paversti politiniais pabėgėliais, apie kuriuos B. Brazdžionis sako:

Mes neturim namų pas
juodą giria,
Pas mus vakaras per
amžius neateis -
Tai gerai, kad mano tėvas
biednas mirė,
Kad tu visas mano turtas,
tai gerai.

Su lietuviais pabėgėliais yra keletas bėdų; vieni iš jų tik žliumbia, o kiti tik pučia trimitus ir šaukia į kovą lyg kunigaikščiai; tai tie, kurie nori kurti tautos istoriją. Bet... kaip čia kovosi, kad esi po stalu, ir kokia tu sukursi istoriją, būdamas istorijos šiukšlyne. Jiem primintinas Dantono pasakymas: savo tėvynės žemės ant puspadžių prisilipinęs neišsineši.

Pas mus dar daug kunigaikščių - mėgdavęs sakyti Binkis: išeisi į Laisvės Alėją - tai pilna kunigaikščių - tik švaistosi, difiliuoja.

New Yorke prelegentui tekę girdėti diametraliai priešingų patarimų. Vieni patarė teisybės nesakyti, atseit, pakalbėti nuzulintom frazėm, kaip daro komitetų pirmininkai; o kiti įkalbinėjo visą tiesą išdėti. Prelegentui buvo nesuprantama, kodėl jis neturėtų sakyti tiesos laisvame pasaulyje? Kur tada ją sakyti? Aišku, čia turima galvoj kalbėtojo tiesą - kaip jis mato ir supranta įvykius ir reiškinius. Tokie kontrastiniai pasiūlymai kalba apie bėglių kompleksus, paraližuojančius jiem logišką galvojimą.

Prelegentas dar pastebėjo kad teisybės priešininkai nepatarė sakyti teisybės, nes, ką jis sakytų p. Tysliavienė galėtų paskelbti Vienybėje. Kas gi blogo, jei Vienybė skelbia tiesą ir ką blogo p. Tysliavienė galėtų paskelbti apie patį prelegentą.

Tremties ir kovos mitų dumeliai yra užmaskavimui tupinčių po stalu ir šaukiančių į kovą! Tikroji gi jų politika yra kompromisų ir kompromitacijų politika. Tai teigia netolima praeitis, pvz., Plechavičius ir Vlikas, lietuvių rezistencija likviduoti rezistencijai, ir kt. O tikroji valstybinio masto politika remiasi keliais pagrindiniais sprendimais, kaip atmetimas karo galimybės, karo pasmerkimas (karo negalima norėti), pasirinkimas idėjinės kovos.

Jei pabėgimas nėra nuotykių ieškojimas, o pasitraukimas politinei kovai - tai pabėgėliai turi teigti naujas vertybes pabėgimo įprasminimui.

Šių didžiųjų uždavinių turėtų imtis jaunimas. Jaunoji karta turi vesti savo politiką, palikdama senimui kovos trimitus ir laisvinimo sukakčių minėjimą. Dabartinė Lietuva reikalinga rimtos pagalbos.

Šių dienų Lietuvai būdinga intensyvus girtuoklavimas, visuomeninės moralės smukimas, baimė persekiojimų (nuo Stalino laikų dar stipriai tebeveikianti senąją kartą) ir peisažinis, folklorinis patriotizmas.

Jaunimas yra žymiai laisvesnis; jis atviras diskutuoja gyvenimo problemas. Politinės kovos sąlygos yra pasikeitusios - sunormalėjusios. Tarybinei tvarkai nusižengusieji kišami kalėjiman 3 - 5 metam, kaip buržuaziniais laikais buvo baudžiami komunistai.

Šiandieninis lietuvių patriotizmas, kaip minėta, laikytinas peisažiniu ir folkloriniu. Gėrimasi Lietuvos gamta, tautiniais drabužiais, papročiais, dainom. Tai yra paviršutinis nacionalinės kultūros supratimas. Idėjinės kovos problema tampa labai aktuali. Kaip padėti sau ir Lietuvos lietuviam išdirbti pozityvaus, racionalaus patriotizmo formą ir turinį. Šitai apsunkina nebuvimas žmonių nusimanančių apie socializmą ir jo rusišką formą, iš kurios reikia išsiveržti siekiant mūsų kultūrinės nepriklausomybės. Šis procesas - nacionalinės formos ieškojimas - vyksta aštrioje kovoje Lenkijoj, Jugoslavijoj, Vengrijoj ir kt.

Lietuvai padėti netik mūsų pareiga, bet ir Tarybinės Lietuvos dabartinių vairuotojų. Sniečkus ir Paleckis neturėtų važinėti į Maskvą lyg į Meką - melstis ir maldauti; jiem privalu Kremliui aiškinti ir išaiškinti, kad lietuvis dirbs gerai, kai žinos, kad jis sau dirba, t. y. - Lietuvai.

Vertindami lietuvius Lietuvoj, turėtumėm vertinti taip, kaip jie vertinami ten, ne pagal jų partinę priklausomybę, ne pagal tai, ar jie yra komunistai ar ne, bet pagal tai, ar jie yra geri kaip žmonės ir lietuviai ar ne.

Mūsų pagalba Lietuvai reikalinga dar ir tam, kad ji būtų laiku informuota. Visos naujovės iš Maskvos ar Leningrado ateina į Lietuvą maždaug tik po penkių metų; o iš Vakarų į Sovietų Sąjungos centrus irgi tik po 5 metų. Mūsų uždavinys būtų Vakarų naujus atsiekimus tiesiog, kuo skubiausiu būdu perduoti Lietuvai. Šiem uždaviniam vykdyti trūksta tokio žurnalo kaip buvęs Darbas.

DR. ALGIRDAS J. GREIMAS su žmona ir inž. Antanas Novickis (viduryje). Svečiai iš Paryžiaus atvykę New Yorkan buvo apsistoję Novickių rezidencijoje Ozone Park, N. Y. Po savaitės viešnagės išvyko į Šviesos-Santaros suvažiavimą įvykusį Sodus, Mich., o vėliau į Chicagą. Šiomis dienomis Greimai išskrenda į Paryžių. V. Tysliavienės nuotr.

Mums privalu padėti Lietuvai atsilaikyti prieš rusišką politiką. Rusinimo užmačios aiškios: Meno mokyklos panaikinimas Vilniuje, lietuvių rusinimas Baltgudijoje, kur ištisi valsčiai yra lietuviški, rusinimas Vilniaus krašto.

Išlaikymas kultūrinės nepriklausomybės yra pagrindas ir laidas mūsų ateities. Būkime pozityvūs dabartinėse Lietuvos sąlygose, kaip Kudirka buvo pozityvus prieš 75 metus.

Šiais paskutinio sakinio žodžiais A. J. Greimas baigė paskaitą. Po to sekė keletas klausimų. Svečią New Yorko visuomenei pristatė Algirdas Landsbergis.

Dr. A. J. Greimas gyvena Prancūzijoje. Jis yra dėstęs Sorbonos, Poitiers (Prancūzijoje), Aleksandrijos (Egipte), Ankaros (Turkijoje), Toronto (Kanadoje) universitetuose ir Paryžiaus Tiksliųjų mokslų Matematikos Institute. Nuo šio rudens prof. A. Greimas bus Bendrosios Sematikos katedros vedėju Paryžiaus Aukštųjų Mokslų mokykloje.

A. J. Greimas atvyko į New Yorką pakviestas Šviesos - Santaros Federacijos New Yorko skyriaus (jk)

SLA Penktoji Apskritis ir Lietuvių Spaudos Klubas bendrai ruošia dviejų dienų išvyką į Susivienijimo vasarnamį, Atlantic City, N. J., rugsėjo 25 ir 26 dienomis. Išvykos dalyviams apsistoti vieta yra SLA Manor, 155 States Avenue, Atlantic City, N. J.

Visais išvykos reikalais kreipkitės šiuo adresu: A. S. Trečiokas, No. 185 N. Sterling Drive, Orange, N. J., 07050. Tel: 201-675-3925. Iš N. J. 675-3925.